

Kl. 12.00–13.20

14.00–15.19

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 19 januari justerades.

§ 2 Avsägelse

Förste vice talmannen meddelade att *Annie Lööf* (C) avsåg sig uppdragen som ledamot i Utrikesnämnden och i krigsdelegationen från och med den 9 februari samt uppdraget som ledamot av riksdagen från och med den 20 februari.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

Förste vice talmannen meddelade att *Muharrem Demirok* (C) avsåg sig uppdraget som ledamot i utbildningsutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade att Centerpartiets partigrupp anmält *Muharrem Demirok* som ledamot i Utrikesnämnden och i krigsdelegationen.

Förste vice talmannen förklarade vald till

ledamot i Utrikesnämnden
Muharrem Demirok (C)

ledamot i krigsdelegationen
Muharrem Demirok (C)

§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Förste vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2022/23:24 för tisdagen den 7 februari i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från miljö- och jordbruksutskottet.

§ 5 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2022/23:168

Till riksdagen

Interpellation 2022/23:168 Renhållning och säkerhet kring vår dricks-
vattenreserv
av Martin Westmont (SD)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 24 februari 2023.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 8 februari 2023

Klimat- och näringslivsdepartementet

Romina Pourmokhtari (L)

Enligt uppdrag

Annica Sandberg

Expeditionschef

Interpellation 2022/23:171

Till riksdagen

Interpellation 2022/23:171 Åtgärder för att bevara ålen
av Rebecka Le Moine (MP)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 17 februari 2023.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 8 februari 2023

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Peter Kullgren (KD)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2022/23:172

Till riksdagen

Interpellation 2022/23:172 Åtgärder för att skydda vargen
av Rebecka Le Moine (MP)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 17 februari 2023.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.
Stockholm den 8 februari 2023
Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet
Peter Kullgren (KD)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Prot. 2022/23:60
9 februari

Interpellation 2022/23:173

Till riksdagen
Interpellation 2022/23:173 En djurskyddsmyndighet
av Rebecka Le Moine (MP)
Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 17 februari 2023.
Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.
Stockholm den 8 februari 2023
Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet
Peter Kullgren (KD)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

§ 6 Anmälan om faktapromemoria

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:
2022/23:FPM52 Ändringsdirektiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning (DAC 8) *COM(2022) 707* till skatteutskottet

§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:
Motioner
2022/23:2321–2323 till skatteutskottet

§ 8 Svar på interpellation 2022/23:163 om Öresundsverkets framtid

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):
Herr talman! Joakim Sandell har frågat mig om regeringen tänker ta några generella initiativ så att Öresundsverkets framtid kan säkras och vilka åtgärder regeringen och jag planerar att vidta för att öka el- och energiproduktionen i södra Sverige i närtid och därmed bidra till den sydsvenska beredskapen.

Den 15 december 2022 beslutade regeringen om ett uppdrag till Affärsverket svenska kraftnät och Statens energimyndighet – det som ibland kallas bara Svenska kraftnät och Energimyndigheten – om att stärka försörj-

ningstryggheten i energisektorn på kort och lång sikt. Bland annat omfattar uppdraget att Svenska kraftnät ska genomföra förberedande åtgärder för att utvidga effektreserven eller motsvarande avtal med elproducenter för att säkra resurstillräcklighet för Sverige fram till och med den 16 mars 2025. Deluppdraget ska redovisas redan den 28 april, i god tid före nästa vinter.

Därtill ska Svenska kraftnät föreslå en utformning av framtida kapacitetsmekanismer för att säkerställa resurstillräcklighet, kartlägga potentialen i befintlig och outnyttjad elproduktion och lämna förslag om hur stöd-tjänstmarknader, inklusive skydds- och återuppbyggnadstjänster, kan utformas för att ge incitament för stödtjänstleverantörer att bidra till en robust och effektiv elförsörjning.

Vidare ska Energimyndigheten med stöd av Svenska kraftnät kartlägga potentialen i befintlig och outnyttjad elproduktion och föreslå en indikativ dimensionering för trygg elförsörjning och elförsörjning för totalförsvarets behov.

Jag har inte för avsikt att förekomma Svenska kraftnäts och Energi-myndighetens slutsatser och kan därför i nuläget inte svara på vilken roll Öresundsverket kommer att spela för elförsörjningen i södra Sverige.

Jag kan dock konstatera att denna regering under sina första två månader vid makten redan har tagit steg för att vidta alla de åtgärder som Joakim Sandell pekar på. Detta har gjorts för att ge Sveriges elsystem de bästa förutsättningarna för att så snabbt som möjligt säkerställa en trygg elförsörjning.

Utöver att ge relevanta myndigheter förutsättningar för att tydliggöra vad som krävs för att elsystemet ska leverera en trygg elförsörjning har regeringen vidtagit ett antal åtgärder för att ny elproduktion ska kunna byggas och befintlig elproduktion behållas.

Vi har bland annat initierat ett nytt energipolitiskt mål om 100 procent fossilfritt, vi har remitterat ett förslag om att ta bort förbud mot att bygga nya reaktorer, både begränsningen i antal och lokalisering, och vi avskaffar skatter på kraftvärmeproduktion.

Vi har också vidtagit åtgärder för att möjliggöra snabbare tillståndsprocesser för både elproduktion och elöverföring. Som exempel har Ener-gimarknadsinspektionen fått 25 miljoner kronor i ökat anslag för innevarande år för att bland annat intensifiera arbetet med just tillståndsprocesser.

Anf. 2 JOAKIM SANDELL (S):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret på min interpellation.

Låt mig ge lite bakgrund, för alla kanske inte känner till Öresundsverket. I dagsläget saknar elprisområde 4, det vill säga södra Sverige, förutsättningar för att uppfylla gällande lagstiftning för nödsituationer, återbyggnad, riskberedskap och elberedskap ur ett totalförsvarsperspektiv. Därför är det av största vikt att snabbt utöka den svenska el- och energi-produktionen, inte minst i södra Sverige.

Läget är akut, inte minst för hushåll och företag i södra Sverige, och åtgärder som kan underlätta situationen i närtid behöver prioriteras.

Öresundsverket är ett gaskraftverk beläget i Malmö med kapacitet för både el- och fjärrvärmeproduktion genom naturgas. Verket genomgick en stor modernisering som färdigställdes 2009 vars syfte var att kompensera för den elproduktion som föll bort i och med stängningen av Barsebäck 1

och 2. Verket har en elproduktion med maximal effekt på 440 megawatt, och produktionskapaciteten för fjärrvärme är på 250 megawatt.

Vi debatterade just fjärrvärme och fjärrvärmepriser i en interpellationsdebatt förra veckan.

Om Öresundsverket var i full gång skulle Skåne dessutom kunna tillföras en mereffekt på ytterligare 200 megawatt tack vare att den utbyggda Sydvästlänken då skulle kunna utnyttjas med full kapacitet.

År 2019 skulle Svenska kraftnät göra en upphandling av en extra effektreserv, det vill säga ett avtal med en elproducent som kan se till att det finns tillräckligt med el när elförbrukningen är som högst. Man fick då bara in *ett* bud, och det var från Öresundsverket, kraftvärmeverket i Malmö.

Radioprogrammet *Kaliber* i P1 har gjort ett intressant reportage om just hanteringen av denna upphandling. I reportaget svarar generaldirektören för Svenska kraftnät att det 2019 var ett bud man inte ville ta för att det var för högt. Generaldirektören svarar vidare att det är rimligt att anta att de aktörer som tidigare var beredda att koppla bort sig sannolikt skulle komma att agera på prissignaler framöver och därmed minska belastningen vid topplast.

Detta betyder i klartext att Svenska kraftnät har antagit att industriföretagen själva ska ta ansvar för att minska sin elförbrukning vid risk för elbrist. Till saken hör att det tidigare fanns avtal med dessa företag om att mot ersättning gå ned i elutnyttjande, men dessa avtal finns inte kvar. Det skulle kunna vara ett sätt att gå vidare i denna fråga.

Med anledning av detta, och i och med att det finns en risk för avstängning som kommer att kosta företagen pengar, tänkte jag fråga statsrådet om regeringen ämnar ta några initiativ för att få till de här avtalen så att företagen klarar sig utan ekonomisk skada, i händelse av att det skulle bli effektbrist i Skåne.

Anf. 3 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Joakim Sandell och jag är överens om en sak: Det finns ingen energiproduktion att tala om i södra Sverige, det vill säga i Malmöregionen. Vi har som nation lagt ned Barsebäck, och Öresundsverket är inte i drift. Detta är en problematik som vi ser i Sverige i dag i och med de priser vi har. Jag tycker att näringsministern i sitt svar redovisar föredömligt hur man tänker arbeta framåt med detta för att öka försörjningstryggheten, inte bara i energiområde 4 utan även i andra områden, till exempel energiområde 3, som jag bor i.

Det finns en implementering av ett EU-regelverk, en kommissionsförordning som fanns redan 2018. Den dåvarande regeringen har alltså haft åtta år på sig att implementera detta och faktiskt trygga försörjningen även i elområde 4. Jag kan bara konstatera att den dåvarande socialdemokratiska regeringen under åtta år inte tagit hänsyn till att den här problematiken kan uppstå, alltså att man kan få en nödsituation där man inte har tillräckligt med energi. Man litade fullständigt på att det skulle lösas sig genom att man effektiviserade, vilket vi vet att det inte gör.

Jag menar att det är ganska magstarkt av en socialdemokratisk riksdagsledamot att ställa sig i talarstolen och tala om för en regering som har suttit i två månader att de ska lösa en problematik som de själva inte har löst på åtta år. Jag skulle vilja fråga riksdagsledamoten från Socialdemo-

Prot. 2022/23:60
9 februari

Svar på
interpellationer

kraterna: Hur har riksdagsledamoten påverkat sin egen regering, som satt i åtta år och inte löste problematiken, när han tycker att det är helt okej att ställa sig i talarstolen och kräva ett svar från näringsministern efter två månader?

Riksdagsledamoten tog också upp radioprogrammet *Kaliber*, och jag menar att det var alldeles riktigt att de gick på Svenska kraftnät. Det riksdagsledamoten inte talade om är dock att också andra intressenter har kritiserat den dåvarande svenska regeringen. Den europeiska tillsynsmyndigheten talade ganska tidigt, 2021, om för den svenska regeringen att den inte uppfyllde kraven. Även Svenska kraftnät talade så sent som 2022 om för den svenska regeringen att den inte uppfyllde kraven. Då undrar jag vad den socialdemokratiska regeringen egentligen gjorde, om man duckade eller om man trodde att detta skulle lösa sig på annat sätt.

Min fråga till riksdagsledamoten är: Varför har inte Socialdemokraterna tagit denna situation på allvar? Malmö står utan egen energiförsörjning, och man blundar. Varför ville man skapa situationen att Malmöregionen faktiskt inte har en egen energiförsörjning utan där man i stället litat på att man ska energieffektivisera? Jag tycker att det är väldigt konstigt att man skapar den situationen för alla Malmöbor. Jag skulle vilja ha svar från riksdagsledamoten på de två frågorna.

Anf. 4 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Jag skulle vilja göra några nedslag, och jag börjar med frågan om effekt. Som riksdagsledamoten Sandell mycket riktigt påpekar skulle det här verket kunna generera i två olika delar, kan man säga, motsvarande 700 megawatt, men det ger också en potentiell ökad överföringskapacitet om 200.

Det är inte helt lätt för dem som försöker följa med i alla el- och energidiskussioner inte minst i medierna genom åren: Har vi elbrist eller inte? Vi har ett effektproblem – vi har en hel del potential i väldigt många olika kraftslag; man kan säga att när saker och ting går för fullt produceras mycket el. Men vi har en effektbrist, för vid varje givet tillfälle vet vi inte exakt hur mycket vi har, och vi har inte tillräckligt mycket där det behövs när det behövs. För dem som lyssnar på detta hemma i tv-sofforna och ibland tycker att det låter som om politikerna pratar förbi varandra i frågan om energiförsörjning, har det många gånger att göra med att man blandar ihop elproduktion i största allmänhet – vad man har för potential i de kraftslag vi har i dag – och effekt.

Det är därför, precis som ledamoten Sandell mycket riktigt påpekar, vi har ett behov av att se över att vi har tillräckligt mycket där det behövs när det behövs. Detta gäller särskilt i ett läge där Sverige nu förväntas öka sin elkonsumtion med minst det dubbla fram till 2045 om vi ska klara klimatutmaningen, nå våra högt ställda klimatmål, klara den gröna omställningen och samtidigt säkra jobb och svensk konkurrenskraft så att svenska mammor och pappor har ett arbete att gå till och möjlighet säkra sin egen försörjning.

Med det sagt vill jag göra ytterligare ett påpekande, och det gäller frågan om totalförsvarsperspektivet. Jag är väldigt glad över att detta nu kommer upp i debatten i högre utsträckning. Det är en viktig del i det uppdrag som vi gav till våra myndigheter den 15 december; det tankar in i detta. Jag vill göra en liten randanmärkning om att den här typen av regelverk

som finns för nödsituationer och olika typer av riskberedskap samt elberedskap inte finns tydligt stipulerade per elområdesnivå. Men funktionerna påverkar såklart om man behöver se till helheten i olika delar av landet.

Väldigt mycket av det som efterfrågas i ledamotens interpellation menar jag att vi har svarat upp mot primärt med uppdraget den 15 december. Vi ser fram emot att få återkoppling i april och se vad detta renderar. Det är myndigheternas ansvar att verkställa utifrån de här uppdragen, och vi ser fram emot att höra vad de kommer tillbaka med.

Anf. 5 JOAKIM SANDELL (S):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Då får vi väl se vad som händer i slutet av april och om vi kan få något svar från Svenska kraftnät när det gäller Öresundsverket.

Det har ju hänt en hel del i svensk politik det senaste året som såklart också har fått en påverkan på hur vi ser på energi- och elpolitik. Det har gått snart ett år sedan den ryska invasionen av Ukraina den 24 februari. Detta har lett till omvärderingar av gamla tiders sanningar. En enig riksdag har faktiskt beslutat att för första gången sedan finska vinterkriget skicka vapen till ett krigförande land. Det var inte aktuellt före den 24 februari förra året, om jag minns rätt. På samma sätt har vi sett en omsvängning i opinionen när det gäller synen på ett Natomedlemskap. Det finns nu en tydlig majoritet i kammaren för att vi ska ansluta oss till Nato.

Med allt detta i beaktande tycker jag att man måste vara beredd att ompröva gamla beslut och gamla sanningar, också på elproduktionsområdet. Den situation som vi var i 2017–2019 skiljer sig från den situation som vi i dag befinner oss i. Därför tycker jag att det är rimligt att man som riksdagsledamot frågar den nuvarande regeringen vad den ämnar göra i denna fråga snarare än att vända sig till den gamla regeringen och fråga vad den borde ha gjort. Det är därför jag som riksdagsledamot ställde interpellationen till nuvarande statsrådet Ebba Busch.

Den andra delen gäller definitionen av närtid och energiproduktion. Frågan är vad man kan göra för att snabbt få på plats elproduktion i södra Sverige. Öresund är på många sätt särskilt intressant för etablering av havsbaserad vindkraft med tanke på bland annat vindresurser, relativt grunda vattendjup samt möjlighet att ansluta vindkraftsparker till befintlig elnätinfrastruktur.

Det finns förslag om lokaliseringar i Öresundsregionen som skulle vara mycket fördelaktiga med hänsyn till den stora elförbrukningen av såväl hushåll som industrier samt att det råder ett stort underskott på elproduktion i regionen.

Det finns till exempel en planerad vindkraftspark som kallas Sjollen och som skulle kunna tillföra 1,1–1,3 terawattimmar el varje år. I dag är produktionen 3 terawatt. Frågan är vad vi har gjort. Jag är socialdemokrat från Malmö, och vi har välkomnat beslutet. Men från våra kranskommuner får vi intressanta svar, bland annat från det moderatstyrda Lomma som menar att Öresund är en olämplig plats sett till de marina värden som finns där.

Samtidigt har Lomma öppnat för att eventuellt se positivt på nyetablering om etableringen sker på danskt vatten. Det är fascinerande hur man från statsministerns parti ser på havsbaserade vindkraftverk i Öresund. Det funkar om det är på den danska sidan av territorialgränsen.

Anf. 6 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Jag är en person som uppskattar att politiker vågar ta nya initiativ och göra nya ställningstaganden om det händer något i Sverige eller utlandet. Kriget i Ukraina liksom Nato har givetvis förändrat vår syn på många olika saker.

När det gäller energiförsörjningen har EU-kommissionen varit tydlig med vad som behövs för att klara av till exempel situationer där man behöver nödel. Det var därför kommissionsförordningen kom till och skulle implementeras i Sverige 2018. Där menar i alla fall jag att en regering som under åtta år inte har implementerat detta och som får kritik för det från sin egen myndighet inte har gjort sin uppgift. Jag tycker inte att man kan skylla på ett krig som startade 2022 eller på Natoansökan under samma år. Under sju år hade man kunnat lösa uppgiften, och då hade situationen kanske inte varit bra nu men mycket bättre. Jag tycker inte att man kan skylla det här på den nuvarande regeringen.

Näringsministern har på ett föredömligt sätt sagt vad man har gjort under två månader och vad man förväntar sig framöver de närmaste månaderna. Det är ett faktum att den dåvarande regeringen inte tog detta på allvar.

Joakim Sandell har inte svarat på en enda av mina frågor. Vad har Joakim Sandell gjort för att påverka sin egen regering under de åtta åren, till exempel för att Öresundsverket skulle vara kvar och för att det skulle finnas kraftförsörjning i södra Sverige? Vad är det som gör att man kan påstå att den svenska regeringen under åtta år gjorde sitt jobb när den de facto inte gjorde det när det gäller energiförsörjningen?

Jag skulle vilja ha svar på dessa två frågor. Du har ett inlägg kvar, Joakim Sandell.

Anf. 7 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Jag skulle vilja återkomma till Sandells fråga om hur vi på kort sikt ska få loss mer kraftproduktion. Jag vill utveckla mitt svar lite och de åtgärder som regeringen har vidtagit.

Jag vill trycka på att det kommer att ske ett stort skifte när Sverige nu ändrar målsättningen från 100 procent förnybart till 100 procent fossilfritt. Detta har att göra med att vi är i ett läge där vi behöver kraftsamla. Vi behöver få loss så mycket kraftproduktion som det bara är möjligt, och den behöver vara utsläppsfri. Vi behöver fokusera mindre på exakt vilka teknisklag som används; det behöver inte politiken lägga sig i och styra över.

Förhoppningsvis kommer det att ske mycket på forsknings- och innovationsområdet de kommande åren som gör att vi i framtiden kanske till och med har helt ny teknik som ännu ej är upptäckt. Då behöver fokus som sagt ligga på att den är utsläppsfri och på vilka egenskaper som behövs för att kunna säkerställa inte bara driftsäkerhet och sådant som man har tittat på och lagt mycket tid och kraft på utan också att hela systemet i sig är robust, att systemet levererar tillräckligt mycket el där och när det behövs, oavsett var i landet man befinner sig, och att systemet klarar av att balansera i svåra lägen. Då behövs olika typer av kraftslag därför att dessa har olika egenskaper. Detta var lite om målet 100 procent fossilfritt.

Det är ett stort steg att vi har sagt att vi nu behöver gå ifrån att man bara får bygga kärnkraft på vissa ställen och bara ett visst antal. Denna restriktion lyfter vi nu bort. Förslaget skickades på remiss den 11 januari i år. Den 13 december, före årsskiftet, beslutade riksdagen att avskaffa av-

fallsförbränningskatten och koldioxidskatten för kraft- och värmeproduktion för att försöka få loss lite till även där. Detta trädde i kraft den 1 januari 2023.

Jag ska säga något om tillståndsprocesserna. Det handlar om både elproduktion och elöverföring. Där pågår ett viktigt arbete med två utredningar, Klimatråtsutredningen och Miljöprövningsutredningen, som kommer att få effekt på vindkraften. Det är i alla fall planen. Vi välkomnar vindkraft i Sverige. Det ser ljust ut för den som vill fortsätta att investera i både landbaserad och havsbaserad vindkraft i Sverige framöver.

I debatten har det funnits en bild av att det skulle gå så himla fort med vindkraft. Som Svensk Vindkraft själv visade i en rapport från våren förra året är sanningen tyvärr att det tar 12 ½ till 17 ½ år att få på plats havsbaserad vindkraft. Det är håll i huvudet – det är alldeles för långa ledtider. Det är därför regeringen nu i det nya Klimat- och näringslivsdepartementet lägger så mycket tid och kraft på att se över och korta tillståndsprocesserna så att den lagstiftning vi har för miljö och klimat går hand i hand med behovet hos både våra hushåll och våra företag.

Vi kommer inte att lyfta det kommunala vetot, men där vindkraften är välkommen ska den vara det på riktigt. Där ämnar vi underlätta och försöka bana väg framåt. Detta tror vi kommer att göra skillnad.

Anf. 8 JOAKIM SANDELL (S):

Herr talman! Förutom Öresundsverket hade interpellationen sin utgångspunkt i frågan om att bygga ut produktionen i närtid. Vi får vara ärliga med att det från start till mål tar tid med havsvindkraft. Det tar också tid från start till mål att bygga ny kärnkraft. Däremot finns det ett antal tillstånd på regeringens bord som skulle kunna vara i hamn mycket snabbare än de upp till 17 år som statsrådet talade om.

Jag lyfte fram förslaget om vindkraftverk i Öresund som skulle kunna ge upp till 1,3 terawattimmar. Det beräknas kunna vara på plats till 2027–2028, vilket i fråga om el måste sägas vara i relativ närtid. Det finns som sagt andra tillstånd också som ligger för beslut på regeringens bord.

Frågan kopplad till de beslut som regeringen ämnar fatta är: När kan vi skåningar och andra se fram emot dessa beslut?

Anf. 9 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Jag ser positivt på att vi förenas i viljan att förkorta tillståndsprocesserna.

Om man tycker att det blir tjugigt får man hålla för öronen nu, men det finns ett problem. Man kan tycka vad man vill om det som ledde fram till det, men vi står inför det faktum att fyra kärnkraftsreaktorer har försvunnit de senaste åtta åren.

Men därtill hade man ganska långt gångna planer på två nya kärnkraftsreaktorer från Vattenfalls sida fram till 2012. År 2014 lade man det i malpåse.

Tänk om man hade haft åtta år till och kommit åtta år in på planeringen av nya reaktorer som hade kunnat stå 60–80 år samtidigt som vi arbetat med den havsbaserade vindkraften. Det hade verkligen kunnat bli en riktigt kraftfull kombo.

Jag tycker att min statsrådskollega, klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari, uttryckte det klokt när hon påpekade att ingenting ligger på

Prot. 2022/23:60
9 februari

Svar på
interpellationer

regeringens bord utan att det arbetas väldigt aktivt. Ingenting ligger och samlar damm.

Jag menar inte att ledamoten har påstått att vi rullar tummarna. Men jag vill bara understryka att vi jobbar väldigt aktivt med detta.

Det är många olika viljor och hänsyn som ska vägas in. Även Försvarsmakten ska säga sitt i detta svåra säkerhetspolitiska läge. Men vi gör det vi kan från Klimat- och näringslivsdepartementets sida för att hålla ett högt tempo i fråga om de ansökningar som ändå ligger på regeringens bord.

Avslutningsvis vill jag till dem som tycker att svaret var lite tekniskt och krångligt och till de skåningar som undrar om Öresundsverket skulle kunna bidra i detta läge säga: Ja, men det vore olämpligt om jag som minister pekade och sa att det är detta som nu ska köpas tillbaka, eller hur det nu ska göras, och som ska användas på exakt detta sätt.

Men på frågan om det har potential att bidra med mer megawatt och dessutom ökad överföringskapacitet är mitt svar ja. Men det är upp till myndigheterna att bedöma på vilket sätt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2022/23:98 om kommunerna och kompetensutmaningen

Anf. 10 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Joakim Sandell har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att hantera den stora arbetskraftsbristen som är akut inom välfärdssektorn.

En väl fungerande kompetensförsörjning i hela landet är en nyckel-fråga för utvecklingen av välfärden. Möjligheten att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens är avgörande för att kunna möta befolkningens ökande behov av välfärdstjänster. Staten har ett övergripande ansvar för att kommuner och regioner har likvärdiga förutsättningar och kapacitet att utföra sitt välfärdsuppdrag, medan kommunerna och regionerna har ansvar för till exempel arbetsmiljö och verksamheternas kvalitet.

Resurser tillförs till kommunsektorn i det generella statsbidraget 2023. Särskilda medel finns också avsatta för att stödja regioner och kommuner avseende bland annat kompetensförsörjning inom såväl hälso- och sjukvården som äldreomsorgen. Kompetensförsörjningen kan emellertid inte lösas enbart med ökade resurser eller med fler medarbetare. Potentialen i förändrade arbetsätt, digitalisering och övrig effektivisering behöver också tas till vara. Styrningen behöver utformas så att onödig och alltför detaljerad administration undviks.

Uppgiften att stärka kompetensförsörjningen i välfärden är komplex och kräver insatser inom flera olika områden. I detta sammanhang kan nämnas att regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att tillsammans med Nationella vårdkompetensrådet ta fram ett förslag till nationell plan för att förbättra hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.

Inom skolans område vill regeringen stärka läraryrkets attraktivitet genom att minska lärarnas administrativa börda, avlasta genom övrig personal och utveckla lärarrollen. Regeringens avsikt är vidare att antalet utbild-

ningsplatser inom yrkeshögskolan även i fortsättningen ska ligga på en hög nivå, och antalet årsplatser beräknas 2023 vara på ungefär samma nivå som 2022. Statsbidraget för regionalt yrkesvux kommer totalt sett att ligga på ungefär dubbelt så hög nivå 2023 som före pandemin. Regeringen bedömer att den nya nivån ligger i linje med vad kommunerna faktiskt kan genomföra. Under 2021 utökades antalet platser för att ge högskolor och universitet möjlighet att utifrån sina förutsättningar prioritera utbildningar för bristyrken inom till exempel skolan och vården. Denna utbyggnad är permanent och påverkas inte när platser som bedömdes tillgodose ett mer tillfälligt behov under pandemin successivt upphör.

Även arbetsmarknadspolitiska åtgärder kan bidra till att möta kompetensbristen. Som regeringen angav i budgetpropositionen för 2023 finns det ett utrymme för en fortsatt ökning av antalet arbetsmarknadspolitiska åtgärder i förhållande till nuvarande nivåer. Det handlar bland annat om matchningstjänster, arbetsmarknadsutbildning och fler praktikplatser. Regeringen är beredd att vid behov vidta ytterligare åtgärder på arbetsmarknadsområdet under mandatperioden om läget på arbetsmarknaden försämras.

Avslutningsvis vill jag betona vikten av att staten, kommunerna och regionerna fortsätter att arbeta tillsammans för att långsiktigt stärka tillgången till kompetens i vården, skolan och omsorgen i hela landet.

Anf. 11 JOAKIM SANDELL (S):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

En av de stora utmaningar som vi har inom välfärden är, som sagt, kompetensförsörjningen. Det saknas utbildade lärare, utbildad personal inom äldreomsorgen och utbildade sjuksköterskor. Samtidigt tycker jag att det sägs väldigt lite om detta från regeringshåll. Antalet utbildningsplatser och arbetsmarknadspolitiska insatser har minskat drastiskt. Det sägs över huvud taget väldigt lite om den kompetensutmaning som kommuner och regioner faktiskt bara är i början av. Efter år 2023 finns det dessutom inga pengar till Äldreomsorgslyftet eller till de kompetenssatsningar som den S-ledda regeringen tog fram inom hälso- och sjukvårdens område.

Vi måste kunna hålla ett fokus på kompetensförsörjningen. När vi investerar i välfärden måste det också finnas människor att anställa. De som gör det viktiga arbetet inom välfärdssektorn behöver bli fler och ha en god arbetsmiljö där de trivs och kan ägna sig åt rätt saker. Höjd kvalitet går hand i hand med trygga anställningsvillkor. Därför införde den socialdemokratiska regeringen till exempel ett äldreomsorgslyft för att gynna fler fasta anställningar och högre kompetens bland personalen.

Undersköterskor, vårdbiträden och sjuksköterskor är de tre yrkesgrupper i kommunerna där behoven är som störst fram till 2031.

Det är lite intressant att höra vad SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, säger om just Äldreomsorgslyftet och om statens ansvar när det gäller kompetensförsörjning.

SKR brukar inte alltid lyfta fram statliga insatser till Sveriges Kommuner och Regioner. De brukar snarare kanske problematisera de satsningar som görs. Men när det gäller Äldreomsorgslyftet säger Caroline Olsson, som är arbetsgivarpolitiskt ansvarig på SKR:

”Staten behöver vara med och ta ett långsiktigt ansvar för välfärdens kompetensförsörjning. Ett bra exempel på när det fungerar väl är den stat-

liga satsningen Äldreomsorgslyftet, som bidrar till kompetensutveckling i äldreomsorgen genom möjligheter att studera med lön.

Äldreomsorgslyftet levererar. Bara under 2021 utbildade eller vidareutbildade sig 25 000 medarbetare inom äldreomsorgen. Vi ser gärna att staten förlänger och förstärker satsningen genom att säkra upp fler utbildningsplatser och låta kommunerna köpa in utbildning för medlen.”

Min fråga till statsrådet är om han ämnar arbeta för att det ska finnas kvar pengar till Äldreomsorgslyftet efter 2023, så att dessa satsningar kan fortsätta.

Anf. 12 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Det är ingen tvekan om att detta är en viktig fråga vad gäller kompetensförsörjningen. Om Joakim Sandell tycker att det nämns för lite om detta i budgeten beklagar jag det. Det är mycket möjligt att man skulle kunna skriva några rader till om det, men det är ingen tvekan om att regeringen tycker att detta är en stor utmaning.

Jag skulle till och med kunna gå så långt som att säga att detta är en ödesfråga för välfärden och för våra kommuners och regioners förmåga att klara av sitt uppdrag. Det är alltså ingen tvekan om den saken, och det är därför regeringen fortsätter att lägga mycket pengar på olika typer av utbildningsinsatser och arbetsmarknadspolitiska insatser inom en rad olika områden. Det görs såväl på kommunal och regional nivå som på statlig nivå, via yrkeshögskolan, inom arbetsmarknadspolitiken och inom den högre utbildningen på högskolor och universitet.

Jag har själv erfarenhet av att vara kommunpolitiker, från tiden innan jag blev statsråd. Jag har hållit på väldigt mycket med äldreomsorg, inte minst under den förra mandatperioden, och är därmed väl förtrogen med ämnet och ser utmaningarna. I rollen som kommunpolitiker jobbade jag själv mycket med de här frågorna.

Jag kan ändå nämna några saker. Den regionala yrkesvuxutbildningen beräknas 2023 ligga på en nivå som är dubbelt så hög som före pandemin. Att tala om drastiska neddragningar på området tycker jag därför är att ge en felaktig bild. Regeringen gör dessutom bedömningen att detta är vad kommunerna klarar av – vi kan ju inte ösa ut hur mycket pengar som helst, för kommunerna ska också klara av att absorbera de medel man ger.

Enligt Myndigheten för yrkeshögskolan själv kommer man att ha ungefär lika många platser i år som man hade förra året, det vill säga ungefär 50 000. Högskolor och universitet fick också permanenta satsningar inom det här området 2021, och de ligger kvar även nästa år i och med att de är permanenta.

Det stämmer att det har gjorts en del neddragningar inom arbetsmarknadspolitiken, för regeringen har sett att det har funnits möjlighet att göra det. Trots det gör Arbetsförmedlingen själv bedömningen att man genom olika omdisponeringar till och med kommer att kunna öka antalet utbildningsplatser inom bristyrken. Vi ska också veta att Arbetsförmedlingen har gett tillbaka pengar till staten då man inte har gjort av med alla de pengar man fått tidigare.

Sandell ställde frågan om specifikt Äldreomsorgslyftet. Här måste regeringen naturligtvis få återkomma – det var en treårig satsning, så den *skulle* upphöra nästa år enligt planen. Budgetprocessen var dessutom väldigt kort i och med att regeringsskiftet skedde ganska tajt in på att budgeten

skulle presenteras. Regeringen kommer alltså att få återkomma om hur vi går vidare med detta särskilda kompetensutvecklingsstöd och även om hur vi ser på fortbildning i övrigt. Denna fråga ligger dock inte inom mitt ansvarsområde utan under ett annat statsråd, nämligen Anna Tenje som är äldre- och socialtjänstminister.

Vad gäller just Äldreomsorgslyftet ska vi dock veta att SKR har gillat den satsningen men att det faktiskt har varit svårt att göra av med pengarna. Många kommuner har inte kunnat göra av med de pengar de har fått inom Äldreomsorgslyftet. Det finns nog alltså möjlighet att skruva på detta om man skulle vilja fortsätta med den satsningen.

Regeringen kommer som sagt att få återkomma kring detta och en hel del andra frågor, men det är inte tu tal om annat än att regeringen inser allvaret. Vi tar frågan på stort allvar, och vi gör väldigt många satsningar för att fler ska vilja jobba i välfärden och för att fler ska vara redo att jobba i välfärden. Vi gör också satsningar för att ge kommuner och regioner förutsättningar att ta sitt arbetsgivaransvar så att detta blir attraktiva yrken som människor vill söka sig till och – framför allt – stanna kvar länge inom. Det är ändå det som är det viktiga.

Anf. 13 JOAKIM SANDELL (S):

Herr talman! Jag tackar återigen statsrådet för svaret.

Jag får väl säga att jag inte är så värst intresserad av att det skrivs mer om kompetensförsörjning i regeringens budget, så jag får kanske formulera om det: Jag är snarare intresserad av att det *satsas* på kompetensförsörjning. Det är bristen på satsningar som är problemet, snarare än bristen på ord.

Jag tycker också att det är lite fascinerande att statsrådet väljer att ta sin utgångspunkt före pandemin när vi pratar om resurser till yrkesutbildning och liknande. Så kan man väl i och för sig alltid göra i en debatt, men om vi i stället jämför med förra året ser vi att resurserna till vuxenutbildning och yrkeshögskoleutbildningen minskar med över 1 miljard kronor jämfört med 2022.

Att det skulle vara att satsa att dra ned med 1 miljard får jag faktiskt inte riktigt ihop, och det får nog inte många av kommunföreträdarna runt om i landet – oavsett politisk färg – heller. 1 miljard mindre är svårt att beskriva som en satsning. Vi har förstås nymodigheten att ord betyder lite andra saker än de har gjort tidigare, men 1 miljard mindre till det här området är ingen satsning.

Däremot vill jag ändå ta upp att det är riktigt som statsrådet säger: Man kan nog inte fylla framtidens behov med enbart kompetensförsörjning, utan annat behöver också göras. SKR har pekat på att ett sätt att minska behovet av fler anställda är att öka heltidsarbetet och öka jämställdheten. Jag tycker att det är en ganska intressant fråga, inte minst med tanke på den rapport som TCO presenterade i går – eller om det var i morse – om föräldraledighetsuttag.

Det är ju så att kommuner och regioner, som statsrådet är ansvarig för, har en övervägande del kvinnliga medarbetare. Det är klart att jämställdhetsfrågor därmed blir oerhört viktiga om vi ska lyckas öka heltidsarbetet och på så sätt öka jämställdheten. TCO pekar på föräldraförsäkringen, och när jag ändå har det statsråd som är ansvarig för kommuner och regioner här vill jag passa på att fråga vilka åtgärder regeringen ämnar vidta för att

öka jämställdheten och på så sätt öka heltidsarbetandet inom kommuner och regioner. Det vore ett sätt att dra ytterligare ett strå till stacken i arbetet med att förbättra kompetensförsörjningen.

Har statsrådet och regeringen några tankar kring detta?

Anf. 14 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Att man som civilminister har regioner och kommuner inom sitt ansvarsområde innebär inte att man är ansvarig för precis allt som sker inom kommuner och regioner. Våldigt många av de frågor som nu ställdes i Joakim Sandells anförande ligger faktiskt under andra statsråd, och jag får tyvärr vara så tråkig att jag hänvisar en del av frågorna till mina statsrådskollegor i regeringen. Det finns alltså möjlighet att ställa fler interpellationer och fler frågor, både muntligen och skriftligen.

Ledamoten Sandell är mycket medveten om att det under pandemin gjordes många satsningar på kommuner och regioner – och även inom andra områden – som var temporära. De hade med pandemin att göra och handlade om att stötta välfärden och stötta kommuner och regioner i en mycket tuff period. Många av dessa stöd löper nu ut när pandemin börjar klinga av. Det är därmed inte konstigt att jag jämför satsningarna efter pandemin med satsningarna före pandemin, utan det är faktiskt helt i sin ordning. Jag är helt övertygad om att en socialdemokratisk regering skulle ha gjort precis samma sak. Jag kan nästan lova det.

Jag tycker alltså att det är ett styrkebevis att vi lägger dubbelt så mycket på den regionala yrkesvuxutbildningen 2023 jämfört med före pandemin. Det visar att regeringen satsar på kompetensutveckling och att vi satsar på den regionala yrkesutbildningen.

Precis som jag sa i mitt inledande anförande och som det även står i det skriftliga svaret på interpellationen kan inte enbart mer pengar, fler människor och fler utbildade personer lösa den kompetensförsörjningsbrist vi står inför. Det är nämligen inte bara kommuner och regioner som står inför kompetensförsörjningsproblem, utan det gör även försvaret, näringslivet och många andra sektorer. Tillväxten av den arbetande delen av befolkningen kommer inte att räcka till för att göra allt det som arbetskraft i form av människor i dag gör.

Därför måste vi stötta kommunerna och regionerna, för välfärdssektorn måste bli mycket bättre på att tillvarata exempelvis digitaliseringens möjligheter. Där har jag själv erfarenhet, och jag kan se hur digitala hjälpmedel faktiskt kan avlasta utbildad personal och göra arbetet mer effektivt.

Vi måste se till att utbildad personal gör det som de är utbildade till och inte utför en massa arbetsuppgifter som annan personal skulle kunna utföra. Det finns väldigt många exempel att hämta, exempelvis inom sjukvård och äldreomsorg.

Vi måste se till att skapa arbetsplatser där människor vill stanna och jobba kvar längre. Vi måste se till att människor inom äldreomsorgen orkar jobba kvar längre och att fler orkar jobba kvar ända fram till 69 års ålder, som är den nya LAS-gränsen för hur länge man får vara kvar och jobba. Det finns en enorm potential i att fler jobbar kvar längre sett till vad detta skulle kunna innebära för att råda bot på kompetensförsörjningsbristen.

Att minska sjukskrivningarna är en annan viktig fråga. Det är inte minst en viktig jämställdhetsfråga, som Joakim Sandell sa, men det är också ett svar på det kompetensförsörjningsproblem som vi har framför oss.

Jag vill också säga något om karriärstegar inom offentlig sektor. Det gäller att inte minst kvinnor som jobbar inom offentlig sektor har möjlighet att göra karriär och att utbildning och kompetensutveckling ger utslag både i lönekuvertet och i vilket ansvar och vilka arbetsuppgifter man får.

Vi har väldigt mycket att jobba med för att skapa mer attraktiva arbetsplatser och bättre arbetsmiljö och därmed få fler människor att orka jobba längre.

Anf. 15 JOAKIM SANDELL (S):

Herr talman! Statsrådet tog upp att en socialdemokratiskt ledd regering skulle agera på samma sätt som nuvarande regering. Man kan ju jämföra vad en socialdemokratiskt ledd regering skulle göra med vad regeringen nu de facto gör.

Vi lade ju fram ett budgetförslag där vi lade över 1 miljard mer än regeringen på utbildning och omställning, vilket motsvarar ungefär 20 000 utbildningsplatser. Vi lade 1 miljard kronor till anslaget för vuxenutbildning, vilket motsvarar cirka 17 400 utbildningsplatser inom regional yrkesvux. Vi lade 104 miljoner kronor till yrkeshögskolan, som behöver fortsätta att byggas ut i stället för att skäras ned. Satsningen motsvarar cirka 1 400 utbildningsplatser. Vi avvisade också regeringens nedskärningar vid tolv lärosäten runt om i landet och återförde medel om totalt 81 miljoner, vilket motsvarar cirka 1 000 helårsplatser.

Att en socialdemokratiskt ledd regering skulle landa i samma slutsatser som nuvarande regering är alltså inte fallet; det har vi bevisat i vår budgetmotion.

Det finns även en annan del som jag vill ta upp när vi pratar om utbildning.

Visst är det mycket som faller under andra ministrars ansvar, men det kan vara värt att ta upp att vi är på väg in i en lågkonjunktur. Det bästa sättet att möta en lågkonjunktur är faktiskt att satsa på utbildning, så att vi när vi kommer ut ur lågkonjunkturen har kompetent folk med bra utbildning som kan ta de jobb som då kommer att skapas. Det handlar inte minst om den arbetskraft som vi kommer att behöva i vår offentliga sektor.

Anf. 16 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Jag menar inte att Socialdemokraterna skulle ha lagt fram exakt samma budget som den här regeringen; det vore ju märkligt. Jag vet naturligtvis att Socialdemokraterna har lagt fram en egen budget.

Resonemanget handlar, om vi jämför satsningar före och efter pandemin, om att den förra regeringen gjorde en del satsningar som den dåvarande oppositionen stödde och som var temporära. Enligt plan fasade man ut dessa stöd. En del av dessa stöd handlar om detta område; det tycker jag att vi ska vara ärliga med att säga.

För regeringen är detta en viktig fråga. Det är därför vi lägger mycket pengar på kompetensutveckling, både på statlig och på regional nivå och både inom utbildningssektorn och inom arbetsmarknadssektorn. Sedan kan man dividera om huruvida det ska läggas en miljard mer eller mindre, men det är inte tu tal om att denna regering prioriterar detta och lägger väldigt mycket pengar på det.

Vi i regeringen gör en bedömning och lägger de summor som vi tror att dessa instanser klarar av att absorbera. Det är också en viktig fråga. Hur mycket vi än satsar på utbildning och kompetensutveckling måste det finnas människor som jobbar kvar inom välfärdssektorn. Det går ju inte att lämna de äldre ensamma på ett äldreboende därför att hela personalstyrkan går på vidareutbildning, utan verksamheten måste klara av detta. Jag tror att det är viktigt att ha det verksamhetsperspektivet med sig.

Med detta sagt vill jag verkligen säga att regeringen är beredd att göra mer. Visar det sig att arbetslösheten börjar att sticka iväg, att det finns möjlighet att lägga mer pengar och att det går att absorbera och att erbjuda fler utbildningsinsatser, både inom utbildningssystemet och som arbetsmarknadspolitiska åtgärder, är regeringen självklart beredd att återkomma med fler satsningar i kommande budgetpropositioner.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2022/23:157 om åtgärder mot social dumpning

Anf. 17 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Peter Hedberg har frågat mig om jag anser att social dumpning är ett problem och vilka åtgärder jag i så fall är beredd att vidta.

Social dumpning är en komplex fråga som spänner över flera politikområden. Det handlar bland annat om bostads- och arbetsmarknadsfrågor och att kommunerna tolkar och tillämpar bosättningslagen på olika sätt.

Den förra regeringen tillsatte flera utredningar strax före valet 2022. En av dessa var utredningen Motverka social dumpning (dir. 2022:56). Regeringen har gjort en genomgång av samtliga pågående utredningar och vid en prioritering bland dessa beslutat att avsluta utredningen Motverka social dumpning. Även om denna utredning nu har lagts ned bedrivs annat arbete som har betydelse för frågan.

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet utjämnar för skillnader i skattekraft och för kostnadsskillnader som bland annat beror på socioekonomiska faktorer, till exempel utbildnings- och inkomstnivå och vistelsetid i Sverige. Den parlamentariska kommittén En ändamålsenlig kommunalekonomisk utjämning (dir. 2022:36), som bland annat tittar på systemet för kostnadsutjämningen, har i uppdrag att analysera om det i tillräcklig grad kompenserar för socioekonomiska faktorer och ska vid behov föreslå ändringar.

Det pågår även andra statliga utredningar och myndighetsuppdrag som har anknytning till frågan om social dumpning. Länsstyrelserna har till exempel i uppdrag att stödja kommunerna i deras arbete med att förebygga avhysningar och motverka hemlöshet.

Utredningen om skärpta kontroller vid fastighetsförvärv (dir. 2022:93) ska föreslå åtgärder för att skärpa kontrollen vid överlåtelser av fastigheter i syfte att skydda bostadshyresgäster mot oseriösa överlåtelser av hyresfastigheter och hindra att den svenska fastighetsmarknaden utnyttjas för brottslighet.

Regeringen avser vidare att se över bosättningsregelverket i enlighet med Tidöavtalet. Goda förutsättningar för mottagande i kommunerna är centralt för att integrationen av nyanlända ska fungera.

Regeringen är mån om att det finns ett välfungerande samarbete mellan kommunerna och kommer att fortsätta följa frågan.

Prot. 2022/23:60
9 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 18 PETER HEDBERG (S):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Jag vill inledningsvis säga att jag naturligtvis delar statsrådets uppfattning att social dumpning är en komplex fråga som spänner över flera politiska områden. Däremot uppfattade jag inte riktigt att statsrådet i sitt svar faktiskt svarade på min huvudsakliga fråga, nämligen om statsrådet anser att social dumpning faktiskt är ett problem.

Min hemkommun Kramfors var en av de första i landet att larma om problemen med social dumpning. Man märkte att det i kommunen plötsligt fanns många individer med sociala problem och individer vars etableringstid hade gått ut och att dessa nu sökte försörjningsstöd. Det framkom också att dessa människor hade blivit uppmanade att flytta från sin tidigare hemkommun med olika former av påtryckningar. Detta var något som också andra kommuner senare vittnade om i utredningar och kartläggningar.

Från Kramfors kommuns sida påbörjade man ett påverkansarbete för att uppmärksamma den dåvarande socialdemokratiska regeringen på detta fenomen. Det ledde senare till att Statskontoret kartlade dumpningen och konstaterade att den existerar i olika former.

Visst är en förklaring, som statsrådet anförde i sitt svar, att kommuner tolkar bosättningslagen olika. Men Statskontoret kom också fram till att andra grupper än nyanlända förekom, bland annat personer med missbruksproblematik.

Herr talman! Social dumpning innebär att företrädesvis rikare kommuner vältrar över kostnader på mer utsatta kommuner. Det är ett reellt problem. 2 miljoner kronor eller 4 miljoner kronor i ökade kostnader för socialförvaltningen i Kramfors eller Sandviken kan vara skillnaden mellan ett nollresultat eller att hamna på minus.

Jag vill samtidigt göra en markering. Det kommunala ekonomiska perspektivet är förstås viktigt. Men det är minst lika viktigt att peka på konsekvenserna för den enskilde. Socialtjänstlagen anger att insatser ska utgå från den enskildes behov och livssituation. Men beslut om insatserna ska inte tas över huvudet på den enskilde. Till exempel får en kommun inte tvinga personer som behöver bistånd att byta bostadsort.

Precis som de drabbade kommunerna har Statskontoret och den nu nedlagda utredningen konstaterat att den enskildes möjligheter till etablering på arbetsmarknaden försvåras. Dessutom blir det inte ett värdigt mottagande i eller en värdig flytt till den nya kommunen.

Det har inte sällan varit barnfamiljer som blivit förflyttade. Därmed finns också ett barnperspektiv att beakta. Hur påverkas barn av att ryckas upp och flyttas utan att det sker på ett korrekt och värdigt sätt?

Jag är, precis som många andra, besviken och upprörd över att utredningen om att motverka social dumpning har lagts ned. Jag får återkomma till det i kommande inlägg.

Jag vill backa till det jag sa inledningsvis. Jag uppfattar inte att jag har fått svar på min huvudsakliga fråga och ställer den därför igen. Anser statsrådet att social dumpning är ett problem?

Anf. 19 MARKUS KALLIFATIDES (S):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet för svaret på såväl Eva Lindhs som Peter Hedbergs interpellationer i dag. Eva Lindh har tyvärr blivit sjuk.

Sedan flera år har vi mycket goda skäl att tro att kommuner i vårt land motverkar integrationen, kränker barns rättigheter och utsätter redan presade kommuner för stora påfrestningar genom att helt enkelt dumpa människor som behöver samhälleliga insatser. Vi vet också att bristen på lämpliga bostäder är en mycket viktig faktor som driver vissa i allt väsentligt rika och välmående kommuner som är under borgerligt styre sedan decennier att agera på detta vis.

Kunskapen om dessa mycket allvarliga missförhållanden i vårt land skulle nu samlas i en statlig utredning. Därtill skulle förslag på åtgärder arbetas fram.

Utredningen som Erik Slottner och regeringen har lagt ned har hunnit inkomma med ett brev med anledning av regeringens beslut att avsluta utredningen om att motverka social dumpning. I brevet förklarar utredningssekretariatet att man givetvis inte har kunnat arbeta färdigt med sina reformförslag men att man ändå vill redovisa två föreslagna åtgärder.

Jag läser innantill ur brevet: Vi vill avsluta med att belysa två åtgärder som vi bedömer kan motverka social dumpning i närtid. Nummer 1 är krav i socialtjänstlagen på informationsöverlämning från sändande till mottagande kommun om en person med kommunala stödinsatser, även nyligen avslutade, flyttar från en kommun till en annan. Nummer 2 är att förtydliga vad som avses med skyldighet att efter anvisning ta emot nyanländ för bosättning i kommunen enligt lag 2016:38 om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Det skulle bidra till en enhetlig tillämpning av bosättningslagen i enlighet med lagens intentioner samt motverka social dumpning.

Mina frågor till statsrådet blir: Är regeringen och statsrådet Erik Slottner beredda att föreslå dessa mycket konkreta förändringar? Om man är det, hur tänker statsrådet kring detta? Om man inte är det, varför?

Anf. 20 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Jag ska börja med att svara på Peter Hedbergs fråga. Ja, jag tycker att social dumpning är ett problem. Det är svårt att veta omfattningen. Det finns inte ett objektiva begrepp för vad som är social dumpning eller inte. Men vi vet ju att det förekommer. Det har vi sett kalla, hårda fakta på. Och det är ett problem.

Detta är en bred fråga med många dimensioner. Det erkänner också Hedberg här i talarstolen. Det finns en inneboende konflikt, nämligen att där det är gott om bostäder är det ofta ont om jobb, och möjligheterna till integration är sämre. Där det är ont om bostäder är möjligheterna att få jobb bättre, och integrationen går lättare.

Vi har inte kommunarrest. Man är fri. Etableringstiden går ut efter två år. Statens ansvar för ersättningar och Arbetsförmedlingens ansvar är på två år. En del kommuner har tolkat det som att deras ansvar också sträcker sig över två år. Vi kan inte förbjuda människor att bo kvar i den kommun

de blivit anvisade till. Man har möjlighet att flytta dit det kanske finns bostäder och man av andra orsaker vill bo. Det är en bred fråga.

Det finns flera uppdrag i Tidöavtalet som relaterar till detta och som har med bosättningslagen att göra. Bland annat nämns tre år som någon form av nationellt uppdrag för kommunerna att kunna erbjuda boende. Vi får se var det landar. Uppdragen ska utredas. Efter utredning och sedvanlig remisshantering får regeringen se vad vi landar i.

Jag noterar de två förslagen från utredningen, som ändå hann jobba ett tag. Jag har träffat utredaren och sekretariatet på ett möte och har fått ta emot den information och det material som de gjort hittills. Jag kan inte uttala mig om de två förslagen i dag. Det ligger inte ens på mitt bord. Förslagen som lästes upp berör andra statsråd. Men det är naturligtvis intressant att ta del av och att överväga förslagen. De skulle kanske innebära och leda till större nationell likvärdighet, vilket brukar vara en önskvärd ambition inom andra områden.

När det gäller skatteutjämningskommittén förstår jag naturligtvis att ekonomisk kompensation är en viktig fråga för kommunerna som drabbas av detta, även om jag också förstår att frågan är bredare än bara ekonomisk kompensation och den ekonomiska konsekvensen för kommunerna. Jag tycker att det är bra att skatteutjämningskommittén har i uppdrag att se om de socioekonomiska faktorerna spelar en tillräckligt stor roll i kostnadsutjämnningen. Om de inte gör det ska man återkomma med förslag på mer åtgärder. Det har också bäring på frågan.

Det ska också sägas att migrationen till Sverige är betydligt mindre nu än när bosättningslagen sjösattes. Orsaken till att bosättningslagen skapades var att vi hade väldigt stor migration till Sverige. Den har sjunkit nu. Jag tror därför att problemen med social dumpning av den anledningen kommer att minska ganska rejält framöver. Kommuner med bostadsbrist kommer att ha större möjligheter att erbjuda bostad till de människorna också på längre sikt. Frågans aktualitet kommer förhoppningsvis att minska.

Det är också viktigt att betona att jag har löpande dialoger med både SKR och enskilda kommuner. Där lyfts bland annat den här frågan upp. Det är också ett sätt att jobba med frågan. Jag tror nämligen att den också måste hanteras genom bilaterala möten mellan kommuner.

Anf. 21 PETER HEDBERG (S):

Herr talman! Statsrådet säger nu tydligt att social dumpning är ett problem. Det är glädjande. Men jag har också hört statsrådet använda formuleringen att vi inte har kommunarrest i Sverige. Det tror jag inte att någon har påstått heller.

Jag vet inte om vi ska ägna oss åt någon sorts seminarieövning om begreppet, men vi kan gå till det som den nu nedlagda utredningen sa om hur man definierade social dumpning: som kommunalt agerande som syftar till att personer som är i behov av kommunala stödinsatser ska flytta till en annan kommun utan att personen själv uttryckt en tydlig vilja att flytta.

Det är just frågan om frivillighet eller ofrivillighet som är kärnan i social dumpning. I kommuner som Kramfors, återigen, har personer som kommit till kommunen ofta berättat att de utsatts för påtryckningar från

sin tidigare hemkommun. De har i princip blivit tillsagda att de inte kommer att få fortsatt försörjningsstöd om de inte åker.

Frivilligheten kan alltså verkligen diskuteras. Det är tråkigt att utredningen inte hann arbeta mer än drygt ett halvår, men som statsrådet också tar upp hann den ändå lyfta fram flera allvarliga konsekvenser för både kommuner och enskilda.

Jag förvånas väl delvis över ryckigheten i statsrådets agerande gällande detta. I november uttryckte statsrådet i en intervju i Dagens Samhälle att det var bra att frågan utreddes och att man ville se mer fakta på bordet. Men en månad senare lade man ned utredningen.

Vi har redan otaliga vittnesmål från kommuner och en väldigt bra kartläggning från Statskontoret. Vad gäller utredningen av utjämnings-systemsfrågan och att den ska lösa problemet med social dumpning – inte helt, det förstår jag att statsrådet inte menar, men delvis – är jag tveksam, av två skäl. Jag tror att det kommer att vara väldigt svårt att träffsäkert beräkna hur social dumpning faktiskt slår, eftersom antalet fall kan variera från år till år och kommuner kan drabbas olika.

Sedan vet jag inte om jag tycker att det är särskilt bra att man i praktiken, inom ramen för systemet, på något sätt godkänner eller institutionaliserar rätten att åsidosätta socialtjänstlagen. Jag tycker att det är lite problematiskt därför att jag i grunden tror att jag och statsrådet är överens om att det är viktigt med bra etablering på arbetsmarknaden för både personer med sociala problem som hemlöshet och missbruk och personer som nyligen kommit till Sverige.

Utifrån det uppdrag utredningen hade tycker jag att det blir konstigt att lägga ned den. Den skulle till exempel främja samverkan och erfarenhetsutbyte mellan berörda aktörer i syfte att skapa varaktiga samarbetsformer. Det var väl delvis vad statsrådet efterlyste, till exempel dialog mellan kommuner? Där hade kanske utredningen kunnat bidra. Jag hoppas verkligen att det statsrådet säger om att se över bosättningslagen på något sätt kan innefatta det som den nu nedlagda utredningen tog upp och inte bara de delar som finns i Tidöavtalet.

Avslutningsvis vill jag säga att det behövs tydliga besked från regeringen i den här frågan. Om den nu nedlagda utredningen inte höll måttet blir min fråga till statsrådet vilka konkreta initiativ han tänker ta för att säkerställa att faktabasen som efterfrågas faktiskt kommer till. Är statsrådet beredd att gå vidare med konkret lagstiftning gällande just denna problematik, alltså inte inom ramen för andra – kanske mer perifera – system?

Anf. 22 MARKUS KALLIFATIDES (S):

Herr talman! Tack till statsrådet och interpellanten! Jag ska fatta mig ganska kort. Jag har med stort intresse tagit del av en hel del av materialet som den nu nedlagda utredningen arbetat fram.

I Sandvikens kommun har under 2022 minst 43 familjer dumpats av sju Stockholmskommuner. Syndarnas namn är Lidingö, Järfälla, Nacka, Sundbyberg, Upplands Väsby, Värmdö, Stockholm och Täby. Det handlar alltså om 43 familjer – ofta unga, ensamstående flerbarnsmödrar från Demokratiska republiken Kongo som kommit till Sverige som kvotflyktingar. Jag utgår från att Erik Slottnér och jag lätt kan enas om att vi inte vill byta livsöde med någon av dessa familjer.

Jag läser innantill vad Sandvikens kommunföreträdare har haft att säga till den nu nedlagda statliga utredningen:

Barnen är särskilt utsatta. Eftersom hushållen ofta bara dyker upp är kommunen oförberedd. Inget av hushållen med skolbarn har sökt plats på skola före flytten, utan alla har sökt när de redan har flyttat. Detta leder till att det inte finns någon tid för förberedelse. Kommunen har under 2022 behövt ordna plats i skola och förskola för nästan 100 barn. Det är en utmaning. Grundskolan har arbetat hårt med att kunna erbjuda skolplats till alla barn. Kommunen har behövt lösa platser genom överinskrivning. Konsekvensen har blivit att syskon placeras på olika skolor – ibland tre olika – vilket innebär en logistisk utmaning för den inflyttade familjen. Detta i sin tur kan leda till att barnen får hög frånvaro, då logistiken blir övermäktig för en ensamstående förälder som är kvotflykting från Kongo.

Jag tackar statsrådet för diskussionen, accepterar att detta är en komplex frågeställning och uppmanar honom och regeringen att vidta omedelbara och kraftfulla åtgärder mot social dumpning. För ett parti som kanske kan tänka sig att förstatliga hela sjukvården borde det vara möjligt att tänka sig lite mer av tydlig, statlig styrning på detta område.

Anf. 23 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Först vill jag svara på Peter Hedbergs fråga. Tidningsintervjuer som ska handla om ett ämne kan ibland breddas lite; jag ska inte säga att de spårar ur. Då svarar man på de frågor man får från journalisten. Jag är väl medveten om definitionen av social dumpning, men den aktuella intervjun var något bredare. Därför ville jag betona att det inte alltid kan vara ett problem att människor fem år efter etableringen bor i en annan kommun än den de etablerade sig i. Det kan ju ha många olika orsaker. Jag tycker dock inte att social dumpning är en bra orsak till att man byter kommun.

Peter Hedberg ställde också en del frågor till mig om jag var beredd att genomföra den ena åtgärden efter den andra. Jag talar nu för hela regeringen och kan inte lägga ord i munnen på andra statsråd. De förslag som nämnts här är propositioner och utredningar som i så fall skulle läggas av andra statsråd, och därför kan inte jag stå här och säga att det är saker regeringen vill göra.

Det är dock väldigt bra om det kommer konkreta förslag, bland annat från dem som lett utredningen om social dumpning. Om de har konkreta och intressanta förslag tycker jag att vi åtminstone ska lyssna på dem, se om det är någonting man kan gå vidare med och analysera om förslagen kan bidra till en bättre ordning. Det är jag absolut beredd att göra.

Vi ska jobba vidare med denna fråga. Jag vill betona hur viktigt det är att inte bara regeringen har en dialog med kommunerna, utan att kommunerna har en dialog med varandra. Jag läste en artikel i tidningen som Peter Hedberg nämnde där en kommunrepresentant sa att de hade haft problem med social dumpning, men att de upphörde efter det att man ringt upp den kommun som skickat dit många av sina invånare.

Jag säger inte att det alltid är så lätt för alla kommuner, men det visar ändå på något av hur viktigt det är med mellanmännsliga kontakter. Man behöver inte alltid gå via regering, utredare och lagförslag utan kan också lyfta på luren, ringa varandra och diskutera problemet. Kanske är det då så att en kommunrepresentant lyssnar. I det här fallet gick det tydligen bra.

Det kanske kan inspirera kommuner som är drabbade och som inte har gjort detta.

Jag tror, som jag nämnde i mitt förra inlägg, att i takt med att migrationen minskar kommer det här problemet också att börja ebba ut. Men regeringen kommer som sagt att fortsätta jobba med frågan.

Anf. 24 PETER HEDBERG (S):

Herr talman! Som statsrådet säkert förstår tycker jag fortfarande att det är väldigt tråkigt att utredningen har lagts ned. Om den hade fått fullfölja sitt uppdrag hade den kunnat peka på konkreta åtgärder som vi hade kunnat vidta i närtid och på längre sikt.

Det kan förvisso mycket väl vara så som statsrådet säger att kommuner behöver tala mer med varandra. Men om 58 hushåll har dumpats eller förflyttats till en enskild kommun kan det i sig innebära ett omfattande arbete för den mottagande kommunen. Jag tycker att det hade varit önskvärt att gå vidare med och titta mer på det som utredningen började komma fram till vad gäller ökade krav i socialtjänstlagen.

Statsrådet är säkert medveten om att vi kommer att bevaka frågan och förhoppningsvis även kommer att kunna ha en fortsatt diskussion med honom. Jag är ganska säker på att kommunerna inte heller kommer att lägga ned sin bevakning av frågan.

Jag ser fram emot fortsatta diskussioner och hoppas att regeringen kommer att leverera något slags resultat. Om den inte gör det får vi kanske ses i kammaren igen för en lite friskare och spänstigare debatt än vad vi haft i dag. Jag tackar ändå statsrådet för en bra diskussion.

Anf. 25 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD):

Herr talman! Jag tackar Peter Hedberg för det sista inlägget. Jag välkomnar naturligtvis alla ledamöter att ställa både interpellationer och frågor till mig och pressa mig i diverse frågor. Vi lär få återkomma i just denna fråga.

Regeringen har ju inte suttit jättelänge. Men vi har tagit initiativ i många frågor som ligger i den mycket stora portfölj som jag har som civilminister. Vi lär också få återkomma om insatser mot social dumpning.

Jag tackar Peter Hedberg och Markus Kallifatides för en mycket givande debatt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.20 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

Anf. 26 TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av statsrådet Johan Forssell, justitieminister Gunnar Strömmer, statsrådet Maria Malmer Stenergard och statsrådet Romina Pourmokhtari.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Statsrådet Johan Forssell besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Förordningen om arbetskraftsinvandring

Anf. 27 ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! För att råda bot på oseriös och okvalificerad arbetskraftsinvandring skärpte den tidigare regeringen reglerna för arbetskraftsinvandringen på en rad punkter. Vi införde krav på bindande anställningsavtal, försörjningskrav på anhöriginvandrare samt hårdare sanktioner och tuffare kontroller. Förra sommaren lade regeringen också fram förslag om höjda lönekrav, som riksdagen ställde sig bakom.

Men trots detta riksdagsbeslut, och trots att den nya regeringen suttit i över hundra dagar, har regeringen inte presenterat något höjt lönegolv. Medierna rapporterar om osämja i regeringsunderlaget. För två månader sedan sa statsrådet Malmer Stenergard här i kammaren att det skulle gå "våldigt fort" för regeringen att presentera ett förslag, men inget förslag har presenterats.

Min enkla fråga blir därför: När kommer regeringen att presentera förslaget?

Anf. 28 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Tack för frågan, Anders Ygeman!

Den dåvarande oppositionen låg på den dåvarande regeringen, där Anders Ygeman hade huvudansvar för migrationsfrågan, under väldigt lång tid för att förmå den att lägga fram förslag om skärpningar gällande arbetskraftsinvandringen. Efter nästan åtta år kunde man till slut lägga fram förslag om förändringar, även om de var långt ifrån tillräckliga.

Jag vill minnas att det var den 30 november som denna kammare fattade beslut om propositionen om höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandring. Sedan dess har vi jobbat hårt för att ta fram en förordning som ska ange exakt vilken nivå det ska vara. Jämfört med de åtta år som det tog för Anders Ygemans regering skulle jag vilja säga att de dagar som har gått sedan propositionen antogs fortfarande är relativt få. Jag kan garantera ledamoten att vi jobbar så fort vi bara kan för att få detta på plats.

Anf. 29 ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Det var vällovligt och fint tal om att regeringen jobbar hårt och bra. Men den enkla frågan var ju: När kommer förslaget?

För två månader sedan sa statsrådet att det skulle gå ”väldigt fort”. I februari förra året tillsattes utredningen. Det var alltså knappast någon överraskning för regeringen att detta skulle komma.

Så återigen, statsrådet: När kommer förslaget?

Anf. 30 Statsrådet MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Herr talman! Det kommer att gå väldigt fort jämfört med de åtta år det tog för Anders Ygemans regering att lägga fram propositionen. Jag kan inte ange exakt datum, men jag kan lova Anders Ygeman att det kommer inom kort.

Det var ju inte heller så att det fanns några färdiga förslag som hans regering hade jobbat med som vi kunde utgå från när vi kom till Regeringskansliet. Vi fick så att säga börja med ett blankt papper.

Men håll ut! Det kommer – jag lovar det!

Uppföljningen av det svenska biståndet

Anf. 31 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD):

Herr talman! Inledningsvis vill jag bara ägna en tanke åt det fruktansvärda som just nu sker i Turkiet och Syrien. Den förödelse som jordbävningen inneburit är fruktansvärd att bevittna – män, kvinnor och barn som krossats under betongen. Det går inte att ta in den smärta som hundratusentals människor just nu upplever.

I detta nu dirigerar vi biståndsmedel till dem som drabbats av jordbävningen och dess följder. Det är hjälp som når de direkt nödställda. Det är bistånd i dess mest kärnfulla bemärkelse.

Min fråga går till statsrådet Johan Forssell. Riksrevisionens senaste rapport och andra sakkunniga pekar på att strategierna under den förra regeringen varit väldigt spretiga. Det har saknats konsekvensanalyser och möjligheter till uppföljning, vilket ibland skapat ett kontraproduktivt bistånd. Hur säkerställer vi att svenska skattebidrag gör största möjliga biståndsnytta och används på ett ansvarsfullt sätt, som exempelvis nu i Turkiet och Syrien?

Anf. 32 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Tack för frågan, Alexander Christiansson! Jag kan bara instämma i att det som just nu sker i både Turkiet och Syrien är en fruktansvärd tragedi. Antalet döda ökar timme för timme.

Vi har arbetat väldigt intensivt med detta ända sedan vi fick de första rapporterna. Vi har kunnat kanalisera medel vid två olika tillfällen, framför allt kopplat via Internationella Rödakorsfederationen men även via CERF, FN:s katastrofmekanism för detta. Vi kommer också att fortsätta med det. Vi följer utvecklingen men också behoven på den turkiska och syriska sidan väldigt noggrant.

När det gäller kvalitet, effektivitet och transparens är det frågor som är väldigt centrala för regeringen och för samarbetspartiet Sverigedemokraterna. Vi kommer att följa detta väldigt noga. Vi har också sagt att vi kommer att ta fram en reformagenda, som jag hoppas kunna presentera i närtid, just för att säkerställa att svenska skattebetalares pengar alltid används på det mest effektiva sättet och till gagn för dem som behöver det mest.

Anf. 33 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

Vatten, sanitet och hygien är fundamentalt för mänskligt liv. Nu höjs också röster runt om över hela jorden om att det finns en avsaknad av rent vatten. Till och med i Sverige har vi hört sådana röster, bland annat på Gotland för några år sedan.

Vi i Sverigedemokraterna menar att just vattenrening är centralt för ett hållbart biståndsarbete. Jag vill fråga ministern hur man ämnar arbeta med de här frågorna framgent. Det finns nämligen en del frågetecken. Kommer regeringen att förnya befintliga strategier, eller kommer man att arbeta på ett nytt eller annat sätt?

Anf. 34 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag kan bara bekräfta att rent vatten är viktigt ur flera aspekter. Vi ser också hur vatten används i andra aspekter än tidigare, ibland tyvärr också som ett vapen i konflikter.

Vi tittar just nu väldigt brett på hela biståndet. Det är en väldig massa olika strategier. Det är ett svårstyrt område. Vi kommer nu att inleda ett väldigt offensivt förändringsarbete där vi har förlängt några strategier tillfälligt. Jag kommer att återkomma till riksdagen med exakt vilka strategier som kommer att bli kvar, vilka som tas bort och vilka vi lägger till.

Regeringens klimatpolitiska handlingsplan

Anf. 35 KAJSA FREDHOLM (V):

Herr talman! Regeringen och SD har i Tidöavtalet aviserat att reduktionsplikten ska sänkas till EU:s miniminivå. Sedan har regeringen lagt fram ett budgetförslag som ökar utsläppen. En kraftig minskning av reduktionsplikten kommer att kräva omfattande nya klimatåtgärder för att minska utsläppen från våra transporter med 70 procent till 2030.

I en intervju med Bloomberg har statsrådet Pourmokhtari tydliggjort att hon och regeringen ska stå upp för en ambitiös klimatpolitik för fortsatt medverkan i regeringen. Min fråga är: Kommer den klimatpolitiska handlingsplanen att innehålla konkreta åtgärder i närtid för att nå klimatmålen till 2030?

Anf. 36 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Tack för din fråga, Kajsa Fredholm!

Det stämmer att vi i samarbetet inom regeringsunderlaget har kommit överens om att vi ska sänka Sveriges reduktionsplikt till EU:s miniminivå. Just nu förhandlas den frågan på EU-nivå, men just detta har blivit väldigt uppmärksammat eftersom den reduktionsplikt vi haft i Sverige har varit väldigt hög. Vi har varit bäst i EU, kan man säga, och haft den högsta reduktionsplikten.

Som en konsekvens av detta har priserna drivits upp på ett sätt som gjort att människor inte har möjlighet att tanka sina bilar på samma sätt och att utbudet på biodrivmedel i hela Europa töms. Många andra har också påpekat bristerna med att använda reduktionsplikten på det sättet, som nästan den enda politik som läggs fram för att minska utsläppen från transportsektorn.

Vi behöver alltså göra mer och annat, och det är precis detta klimat-handlingsplanen är ämnad att hantera. Så svaret på frågan är ja.

Anf. 37 KAJSA FREDHOLM (V):

Herr talman! Tack, ministern, för svar! I och med ministrernas uttalande i internationella medier undrar jag om ministern verkligen själv tror att tillräckliga förslag kommer att läggas fram av regeringen.

Anf. 38 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Detta behöver inte nödvändigtvis handla om det långa samtal jag hade med Bloomberg om olika aspekter av vår klimatpolitik som helhet. Generellt är det väl självklart att en regering arbetar utifrån de mål som riksdagen har kommit överens om och satt upp. Det finns inga alternativ till att möta de mål vi har satt upp och göra allt vi kan för att plocka fram olika politiska verktyg för att nå dem.

Generationsmålet för miljöpolitiken

Anf. 39 STINA LARSSON (C):

Herr talman! I Sverige har vi miljö kvalitetsmål, vars syfte är att vi ska minska utsläppen, lösa miljöproblemen och ta hand om vår planet, och inte lämna över problemen till nästa generation. För ett par veckor sedan presenterades en utvärdering gällande dessa mål, och det är tyvärr tämligen dyster läsning. Det är inte det myllrande liv i våra våtmarker som vi önskar, och det finns fortfarande döda bottnar i Östersjön. Och det finns inte lika många småfåglar nu som tidigare. De flesta målen kommer vi inte att uppnå, och nu krävs det handling.

Regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna har under hösten visat prov på att man inte prioriterar vår miljö. Miljöfrågorna fick inget stort utrymme i vare sig regeringsförklaringen eller Tidöavtalet, och klimathandlingsplanen har vi ännu inte sett skymten av.

Min fråga till statsrådet är därför: Vad avser regeringen att göra för att klara miljömålen och öka den biologiska mångfalden och för att inte lämna över problemen till nästa generation?

Anf. 40 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Nu ska jag se till att hålla mig till den korta talartid som gäller – jag är så van vid interpellationsdebatter.

Självklart är miljön viktig för den här regeringen. Jag är både klimat- och miljöminister, och det är inte nödvändigtvis klimathandlingsplanen man ska fästa ögonen på för att se den miljöpolitik som den här regeringen ämnar driva.

Man kan titta på budgeten, där våra investeringar, även vad gäller miljöpolitiken, rör det vi prioriterar. Vi kommer att arbeta hårt för att värna Östersjön på ett bättre sätt och hantera den övergödning som råder där och även på många andra platser. Och vi har en nära dialog med Naturvårdsverket kring hur vi på bästa sätt kan utveckla det arbete som de gör för miljön på väldigt många olika fronter.

Det finns nu en rapport med förslag till åtgärder, och dem kommer vi självklart att titta på. Utöver detta kommer vi även att presentera flera åtgärdsförslag på just detta område i kommande budgetar och regleringsbrev.

Prot. 2022/23:60
9 februari

Frågestund

Anf. 41 STINA LARSSON (C):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag tror inte att det räcker. Jag ser att vi behöver ändra hela vårt samhälle och vårt beteende. Då kan vi inte höja moms på reparationer eller kraftigt minska anslagen för skötsel av befintliga naturområden. Vi måste jobba mer mot en cirkulär ekonomi och ta hand om vår natur.

Larmsignaler hörs när pengarna inte räcker till, till exempel i Skåne för att sköta Söderåsens nationalpark och i Halland för att motverka invasiva arter. Det finns fler exempel.

Så jag ställer frågan igen: Hur ser regeringen att man ska uppnå det så kallade generationsmålet?

Anf. 42 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Det finns mycket arbete att göra. En del är den viktiga åtgärd du nämner i fråga om våtmarker, som är viktiga att värna som kolsänkor men också för den biologiska mångfalden. Den här regeringen har gjort en permanent satsning på 200 miljoner kronor. Det tycker jag är en ansevärd summa som jag hoppas kan bidra till att vi på ett klokt sätt kan återupprätta våtmarkerna.

Vi har även satsat drygt 1 miljard på havs- och vattenmiljön, och vi kommer att fortsätta att arbeta väldigt hårt med dessa frågor.

Biståndet och civilsamhället

Anf. 43 JANINE ALM ERICSON (MP):

Herr talman! Biståndsministern har sedan sitt tillträde aviserat en stor reform av biståndet. Det arbetet startade med att regeringen i sin budget övergav enprocentsåtagandet. Sedan har effekten av det beslutet blivit allt tydligare po om po.

Under hösten har företrädare för regeringspartierna vid ett flertal tillfällen sagt att civilsamhället ska värnas. Men vi ser nu att det diametralt motsatta sker. De nedskärningar som görs drabbar i allra högsta grad civilsamhällets möjligheter att arbeta på marknaden. Neddragningarna sker också i just sådana verksamheter som regeringen säger sig vilja värna: flickors och kvinnors rättigheter, demokratibyggnad, stöd till oppositionspartier etcetera.

Effektivitet och långsiktighet är regeringens ledord, men nuvarande hantering ger helt motsatt effekt. Varför gör inte regeringen några konsekvensanalyser av vad dess beslut kommer att leda till? Och varför väljer regeringen att inte lyssna på civilsamhället, som är experter vad gäller frågorna på marknaden?

Anf. 44 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Tack, Janine Alm Ericson, för frågan! Det stämmer att vi har aviserat stora förändringar i biståndet, till exempel att inte ha ett mål för hur mycket pengar som ska betalas ut utan i stället ha tydliga mål gällande kvalitet, effektivitet och transparens – mycket av det som historiskt har saknats i den svenska biståndspolitiken, vilket kanske förklarar det faktum att många länder som under många år har fått väldigt mycket bistånd trots detta fortsätter att vara väldigt beroende av just bistånd.

Civilsamhället är en av flera viktiga delar i detta arbete. Deras andel av vårt totala bistånd ökar i och med regeringens budget.

Vi gör däremot en del prioriteringar när det gäller till exempel informationsanslag. Vi säger att det faktiskt är viktigare att till exempel öka det humanitära biståndet, eller biståndet till Ukraina för den delen, herr talman, än att vara representerad på Bokmässan eller i Almedalen eller att ha ett omfattande tidningsstöd. Man kan tycka att detta är en felaktig prioritering, men för regeringen är den väldigt rimlig.

Anf. 45 JANINE ALM ERICSON (MP):

Herr talman! Jag kan upplysa om att Sveriges bistånd redan innan den här regeringen tillträdde var ett av de mest effektiva och transparenta i världen. Där har det alltså redan gjorts ett väldigt intensivt arbete.

Jag frågade inte om infokomanslaget men tackar också för det svaret.

Jag skulle vilja ställa en fråga om Myanmar. Stödet till den bilaterala strategin har dragits ned med 60 procent. Sverige har varit en viktig partner för ansvarsutkrävande och stöd till fria medier. Detta kommer nu att drabbas hårt. Jag skulle vilja veta vad biståndsministern har att säga till de människor och demokratiaktivister i Myanmar som de facto kommer att drabbas av nedskärningarna.

Anf. 46 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag har en annan uppfattning vad gäller frågan om transparens. Jag skulle säga att det nog finns väldigt mycket att göra för att göra biståndet mer transparent och även öka effektiviteten och kvaliteten – att inte bara titta på hur det alltid har varit utan våga ställa om. Här handlar det inte minst om det faktum att vi nu lägger ihop handel med bistånd.

Men det är också ett faktum att vi inte kan prioritera allting samtidigt, inte ens om vi skulle lägga 2 procent av bni på bistånd. Det stämmer att vi kommer att dra ned lite grann i Myanmar, men vi prioriterar samtidigt till exempel det humanitära och inte minst Ukraina.

Ett ökat återvändande

Anf. 47 VIKTOR WÄRNICK (M):

Herr talman! Skuggsamhällets problem uppenbarar sig mer och mer. Kriminalitet, utnyttjande och rent mänskligt lidande är bara några exempel. Människor som inte har rätt att vistas i Sverige, exempelvis efter ett lagakraftvunnet utvisningsbeslut, befinner sig ändå här och håller sig undan. Detta riskerar på ett uppenbart sätt rättsstatens legitimitet.

År 2010 konstaterade Socialstyrelsen i en rapport att uppåt 50 000 personer då vistades i Sverige utan tillstånd. Sedan dess har siffran knappast minskat, särskilt med tanke på de mycket stora migrationsströmmarna till EU och Sverige 2015. Det finns de som menar att över 100 000 personer i dag befinner sig illegalt i vårt land, och det är naturligtvis inte hållbart.

Därför är det positivt att den moderatledda regeringen nu påbörjat det stora och helt nödvändiga paradigmskifte som behövs inom migrationspolitiken och i fråga om återvändande. Jag är väl införstådd med att förändring tar tid, men jag vill ändå fråga migrationsministern: Hur fortlöper regeringens arbete med att effektivisera och skärpa återvändandet?

Anf. 48 Statsrådet MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Herr talman! Tack, Viktor Wärnick, för denna angelägna fråga! Detta är precis som Viktor Wärnick säger otroligt viktigt för att upprätthålla förtroendet för migrationssystemet. Om man får nej på sin asylansökan efter en rättssäker prövning ska man lämna landet.

Nu ser vi att alldeles för många inte gör det. Det är till och med så att 23 procent av de förstagångsansökningar om asyl som kommer in lämnas in av personer som redan har ett lagakraftvunnet avslagsbeslut. Detta visar att vi inte lyckas med återvändandet i den utsträckning som vi måste.

Den här regeringen och Tidöpartierna har lagt fram en rad förslag som vi kommer att genomföra. Det handlar om alltifrån transitcenter till fler förvaringsplatser och att samverka bättre mellan myndigheter. Men mycket har redan gjorts. Vi har gett myndigheterna i uppdrag att genomföra fler inre utlänningskontroller och att också samverka på ett bättre sätt. Vi jobbar stenhårt med den här frågan.

Anf. 49 VIKTOR WÄRNICK (M):

Herr talman! Jag vill tacka migrationsministern för svaret, och jag ser fram emot att följa det fortsatta arbetet. Men parallellt med att vi i Sverige nu noggrant gör vår hemläxa finns ju saker att göra på EU-nivå, inte minst kanske i samband med det svenska ordförandeskapet. Att få till en reformering av unionens återvändandepolitik har ju historiskt visat sig svårt, men vad jag förstår finns nu en viss ljusning när det gäller att få en överenskommelse på plats. Kan migrationsministern berätta hur arbetet fortlöper med att få länder utanför EU att i högre grad ta emot egna medborgare som fått ett utvisningsbeslut?

Anf. 50 Statsrådet MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Herr talman! Det stämmer. För det svenska ordförandeskapet är den här frågan mycket prioriterad. Det är därför som vi också tog upp den när vi höll i dagordningen för det informella rådsmötet för någon vecka sedan på Arlanda. Där diskuterade vi hur vi kan samarbeta bättre och också hur respektive land kan göra sin läxa. Jag är övertygad om att det då är viktigt att inte bara migrationsministern eller motsvarande jobbar med att få till återvändandet utan att man använder alla verktyg, som bistånd, handel och utrikespolitik för att se till att dessa länder samarbetar bättre.

Anf. 51 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Herr talman! I Tidöavtalet läser vi om många viktiga frågor för oss kristdemokrater. En av dem är hur vi ska ge vattenkraften bättre förutsättningar och inte minst stoppa den häxjakt som har varit på den småskaliga vattenkraften.

I avtalet står bland annat om den paus som ska göras och att det ska tas fram ett nytt regelverk för omprövning som säkerställer att intresset av elförsörjning ska väga tungt, samtidigt som man också skriver att småskaliga aktörer inte ska drabbas av helt orimliga kostnader som vi tyvärr har sett hittills i processen. Det är jätteviktiga frågor, inte minst för våra svenska dammägare.

Kan klimat- och miljöministern berätta mer om när ytterligare steg tas och det kan ges besked i frågan om de förändringar som ska göras för att vi ska kunna värna inte minst den småskaliga vattenkraften?

Anf. 52 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Det är så klokt som du påpekar, Kjell-Arne Ottosson, att vi behöver hantera vår vattenkraft på ett klokt sätt, särskilt med tanke på det sköra läge som vårt energisystem är i. I den situation som råder behöver vi verkligen ta hand om all energi vi kan få ut av våra olika kraftslag. Då måste vi även värna vattenkraften, och även den småskaliga vattenkraften. Just därför har den här pausen utformats, och den gäller ju i tolv månader. Under dessa tolv månader hoppas vi att alla ska få möjlighet att anpassa sina miljöprövningar ytterligare och kunna ta fram de fakta som behövs för att prövningen ska gå till på ett så bra sätt som möjligt för att även värna den småskaliga vattenkraften. Vi arbetar väldigt hårt med att nyttja tiden under de här tolv månaderna till att se till att prövningarna kan fortskrida på ett sätt som också värnar den vattenkraft som vi har i Sverige.

Anf. 53 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Vi får tyvärr en del olyckliga signaler från vissa länsstyrelser. Det är tydligt att man där uppmanar vattenkraftsägare att inte invänta pausen utan köra på redan nu, innan vi har det nya regelverket på plats. Det kan upplevas som att vi har tjänstemän som driver egna agendor.

På vilket sätt agerar regeringen emot detta? På vilket sätt utför ni tillsyn för att vi inte ska ha den här formen av agerande?

Anf. 54 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Tack, Kjell-Arne Ottosson, för att du tar upp detta! Vi får självklart föra en nära dialog med alla berörda parter om hur pausningen går till och hur vi implementerar den på klokast möjliga sätt. Den dialog som regeringen har fört handlar främst om att se till att alla parter vet vad det är som gäller, nämligen att det är tolv månader och att vi efter dessa väntar oss att prövningarna ska komma igång igen och att även till exempel Vattenkraftens Miljöfond ska anpassa sig till möjligheten att anmäla sig för att få medel att klara av pausningen och den miljöprövning som följer.

Anf. 55 JUNO BLOM (L):

Herr talman! Jag kommer aldrig glömma ett samtal jag hade med en flicka som ställde den enkla frågan: Varför tycker de att jag och min syster ska tvingas bo hos vår pappa när de säger att han är farlig för vår mamma? Det är en relevant fråga och ett uttryck för att det i dag saknas ett tydligt barnrättsperspektiv och kunskap om vad våld gör med ett barn och att föräldrarätten dessutom är enormt stark.

Jag har mött väldigt många barn som tvingas till umgänge med en våldsam pappa, till och med barn som tvingas till umgänge i fängelset med en pappa som är dömd för våldsbrott. Jag har mött mammor som helt förlorat vårdnaden för att rätten inte anser att de är samarbetsvilliga i förhållande till den våldsutövande pappan som försatt hela familjen i skräck.

Vi kan inte acceptera att barn är de enda brottsoffer som tvingas till umgänge med sin förövare. Därför ställer jag nu frågan till statsrådet Gunnar Strömmer: Kan vi nu fatta beslut om att inget barn ska tvingas till umgänge med en våldsutövande förälder?

Anf. 56 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Juno Blom, för en utomordentligt angelägen fråga! Mitt principiella svar på den frågan är ja.

Sedan vet vi alla att hur detta ska utformas lagstiftningsmässigt är något som vi nu kommer att ta tag i. En av de utredningar som har lagts på regeringens bord heter *Tryggare hem för barn*, och den handlar i grund och botten om hur principen om barnets bästa ska kunna tydliggöras i lagstiftningen så att den typ av fall som Juno Blom här tar upp inte ska få förekomma.

Samspelet mellan regering och riksdag i den frågan kommer att vara utomordentligt viktigt. Jag ser framför mig att vi kommer att komma med lagstiftningsförslag till riksdagen i den här frågan, i bästa fall redan under det här året.

Anf. 57 JUNO BLOM (L):

Herr talman! Jag tänker också att detta är viktigt för den utveckling vi ser i vårt samhälle, där barn och unga som är kriminella utsätter andra för våld och övergrepp. Jag har mött många killar som själva sätter ord på att de under hela sin uppväxt utsatts för våld i hemmet, och då var det ingen som reagerade. Men när de sedan utövar våld är det någonting som samhället självklart ska ta absolut avstånd från och markera mot, men de känner ett svek ifrån samhällets sida.

Anf. 58 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Jag kan förstå att man upplever ett stort svek från samhällets sida. Generellt sett kommer det att krävas en enorm mobilisering av rättsstaten och socialstaten i samspel om vi ska kunna få bukt med många av de problem som Juno Blom tar upp. Men det är väl uppenbart att ett grundläggande sätt att säkerställa att unga människor inte blir våldsamma när de blir vuxna är att se till att de inte blir utsatta för våld när de är barn.

Anf. 59 SANNA BACKESKOG (S):

Herr talman! Eftervåld är det våld som mannen fortsätter att utsätta kvinnan för trots att hon har lämnat relationen. Exempel är hot, stalkning och ekonomisk utpressning eller det som kanske upprör oss alla allra mest, nämligen när mannen använder barnen som vapen för att skada kvinnan i vårdnadstvister och barnen tvingas till umgänge mot sin vilja. Kvinnojouren menar att det även när det finns tydlig lagstiftning händer alltför ofta att samhällets olika institutioner brister i kunskap eller tillämpning, för det saknas en heltäckande lagstiftning. Det saknas samverkan och tillräckliga kompetenser.

Den tidigare socialdemokratiska regeringen har vidtagit en rad åtgärder, men uppenbart behövs mer. Min fråga till justitieministern är vilka hans ambitioner är när det gäller mäns våld mot kvinnor i allmänhet och eftervåldet i synnerhet.

Anf. 60 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Sanna Backeskog, för ännu en viktig fråga! I grund och botten är den närbesläktad med den som Juno Blom just ställde.

Jag för gärna ett vidare samtal med ledamoten och alla andra som är engagerade i de här frågorna, både om hur man i strafflagstiftningen kan bli ännu tydligare när det gäller mäns våld mot kvinnor och om andra aspekter som vi också kommer åt med lagstiftning. Sanna Backeskog nämner flera sådana frågor.

En annan fråga – för att bredda resonemanget mer – är om man använder till exempel bodelningsprocessen som ett utpressningsmedel mot en utsatt part. Det kan handla om alltifrån våld till ekonomisk utpressning med den processen som verktyg.

Min ambition är utomordentligt hög, och jag ser fram emot ett nära samarbete med riksdagen i de här frågorna.

Framtidens elproduktion

Anf. 61 ELSA WIDDING (SD):

Herr talman! Vid en fortsatt kraftig utbyggnad av vindkraften i Sverige kommer en fortsatt ökad användning av fossila bränslen att vara oundviklig.

År 2022 brände oljekondenskraftverket i Karlshamn 54 300 ton olja och släppte då ut 171 000 ton koldioxid. Det var ungefär dubbelt så mycket som året innan, och ingenting talar för att trenden inte kommer att hålla i sig.

Utan svängmassa i systemet klarar vi inte att upprätthålla frekvensen och stabiliteten i våra elnät. Vi tvingas att bränna olja för att få såväl ersättningskraft som balanskraft till vindkraften. Min fråga till klimatministern är därför: Vad anser ministern vara lösningen på detta dilemma, relativt våra klimatmål?

Anf. 62 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Det är en väldigt klok fråga som ställs, för vi har stora problem med vår elproduktion. Det handlar främst om att den inte är robust nog, och det är en konsekvens av en politik som har förts under de senaste åtta åren där man har lagt ned fungerande fossilfri elproduktion. Det är en verklighet som vi nu hanterar från regeringens håll och som vi utgår ifrån.

Sett till det läge vi står i behöver vi både vindkraft och kärnkraft för att på ett klokt sätt kunna bygga ut vår fossilfria elproduktion och möta inte bara det behov som Sverige har nu utan även det behov som kommer att vara växande framöver. Vår prognos från regeringens håll är att vi kommer att ha mer än ett fördubblat behov av energi, specifikt av el, i detta land. Vi behöver alltså ha en kraftfull utbyggnad, och vi behöver både vindkraft och kärnkraft för att möta den framtid som vi går till mötes.

Kvotflyktingar

Anf. 63 FRIDA TÅNGHAG (V):

Herr talman! Den 16 januari sa statsrådet Malmer Stenergard i en intervju med Göteborgs-Posten att Sverige måste ha rätt invandring. Samtidigt minskar regeringen antalet kvotflyktingar som Sverige tar emot med 82 procent, från 5 000 till 900.

De människor med kvotflyktingstatus som Sverige tar emot har valts ut av UNHCR för att de tillhör särskilt utsatta grupper och har extra starkt behov av att få skydd.

Med anledning av statsrådets uttalande är min fråga: Varför väljer regeringen att minska antalet kvotflyktingar så brutalt samtidigt som statsrådet efterfrågar rätt typ av invandring? Är inte de mest utsatta med störst behov av skydd rätt typ av invandring?

Anf. 64 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Tack, Frida Tånghag, för frågan! Sverige har under väldigt lång tid haft ett mycket stort mottagande, och vi har inte klarat av integrationen. Denna regering tänker ta ansvar och säkerställa att vi kraftigt minskar asylinvandringen. Men samtidigt vill vi främja den kvalificerade och högkvalificerade arbetskraft som Sverige verkligen behöver. Det var i det sammanhanget som jag intervjuades.

När det gäller kvotflyktingar tar Sverige fortsatt ett mycket stort ansvar. Med de 900 per år ligger vi fortfarande topp tre – per capita – i EU. Jag tycker att det är dags att andra länder kliver fram och tar ett större ansvar för dessa mycket utsatta grupper. Men det är helt ohållbart att Sverige har ett väldigt stort mottagande vid gräns samtidigt som vi ligger i topp, vilket vi har gjort under tidigare regering när det gäller mottagandet av kvotflyktingar i och med de 5 000 vi har tagit emot per år.

Villkorat bistånd och återtagande

Anf. 65 ANNA LASSES (C):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Forssell. Målet för svensk biståndspolitik är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Nu finns det i Tidöavtalet

att regeringen vill villkora delar av biståndet med att mottagarlandet ska ta ansvar för sina egna medborgare och återta dem när så behövs.

Detta har gjort mig lite nyfiken, och därför vill jag ställa en fråga: På vilket sätt bidrar regeringens vilja att koppla biståndet till krav på återtagande till att uppfylla de svenska målen för biståndet? Jag har tittat på det här, och jag har fortfarande inte hittat något exempel på när detta funkar. Därför vill jag gärna veta.

Anf. 66 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Tack, Anna Lasses, för frågan! Som Anna Lasses känner till har alla länder i världen en folkrättslig förpliktelse att ta emot sina egna medborgare. Det är en grundläggande fråga som tyvärr inte alla länder tar sitt ansvar för i dag.

Vi har pekat på att man behöver arbeta på bred front för att få en förändring till stånd när det gäller det skuggsamhälle som vi hörde om i en tidigare fråga. En sak handlar om att kunna ställa krav på de länder som är mottagare av bistånd, men det handlar också om att kunna ha en dialog med dem.

Det är ingenting nytt i detta sammanhang. Det har skett på en lång rad andra områden tidigare, till exempel när det gäller korruption och andra saker. Ytterst är det nämligen alltid svenska skattebetalares pengar som används. Någon har jobbat ihop de pengar som går till bistånd till andra länder. Då är det viktigt att vi säkerställer att vi får kvalitet för dem och att länder faktiskt uppfyller de förpliktelser som de ska uppfylla.

Mål för biologisk mångfald

Anf. 67 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr talman! Vi lever i det sjätte massutdöendet, där vi kan se att mer än 1 miljon arter riskerar utrotning. Därför är det av största vikt att vi nu i Sverige börjar implementera det globala avtalet, räddningspaketet, för den biologiska mångfalden. Det syftar till att stoppa utrotningen och vända trenderna.

Det är väldigt vackra ord som vi nu måste få till handling. De står i stor kontrast till den politik som regeringen bedriver vad gäller bland annat ålen, vargen och lodjuret och också i kontrast till den budget som har lagts fram, där man har minskat satsningen på naturvård med 70 procent.

Nu saknar vi etappmål för biologisk mångfald. Miljömålsberedningen ska lämna in dem i december 2024, men det är efter nästa partsmöte. Därför är min fråga: Hur ska vi garantera att vi inte kommer tomhänta till nästa partsmöte?

Anf. 68 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Tack, Rebecka Le Moine, för din fråga! Vi hade ett väldigt framgångsrikt COP-möte kring den biologiska mångfalden i Montreal, och det var väldigt positivt att se att Kinas ordförandeskap med Kanadas hjälp kunde bli så pass framgångsrikt som det blev.

Nu har vi väldigt tydliga mål, uppdaterade mål, att arbeta efter, men det krångliga blir själva implementeringen. När det gäller dessa internationella konventioner deltar vi genom EU, och de mål vi ska uppfylla ska vi uppfylla tillsammans i EU. Vi arbetar just nu hårt under ordförandeskapet med att se till att implementera det som COP 15 har landat i och med att på bästa sätt förbereda oss inför kommande förhandlingar kring biologisk mångfald. Utöver det sker det nationella arbetet. Som du nämner ser vi alla fram emot vad miljöberedningen kan plocka fram för olika förslag på den fronten utöver det arbete som sker genom våra myndigheter.

Brott mot företag i utsatta områden

Anf. 69 MERIT FROST LINDBERG (M):

Herr talman! Min fråga går till justitieminister Gunnar Strömmer. Ett livskraftigt näringsliv är en av de avgörande delarna i det brottsförebyggande arbetet framåt. Bara förekomsten av de lokala företagen är viktig. Affärer som håller öppet och kaféer där det finns människor skapar trygga miljöer. Företagen bidrar inte bara med skatteintäkter och jobb, utan de skapar faktiskt också samhällen som det går att leva och bo i.

Tyvärr får vi konstatera att efter den förra regeringstiden ligger kostnaden för brott mot näringslivet på över 100 miljarder kronor årligen. Ett av tio företag funderar på att flytta på grund av brottslighet, och vart tjuvonde företag överväger till och med att lägga ned. Allra värst drabbade är småföretagarna i de utsatta områdena.

Vad kan nu regeringen göra för att upprätthålla trygghet och samhällsservice i våra förortscentrum och också stärka säkerheten för de handlare och företagare som verkar där?

Anf. 70 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Merit Frost Lindberg, för denna viktiga fråga! I grund och botten vill man se att det ska vara en politik för arbete och företagande som ska leda till den växtkraft och konkurrenskraft som Merit Frost Lindberg efterfrågar. Det är naturligtvis fortfarande grundackordet, men det är heller ingen tillfällighet att företagare, små såväl som medelstora, inför valet lyfte fram trygghetsfrågan som den enskilt viktigaste frågan.

Bakgrunden till det är naturligtvis att staten inte har kunnat tillhandahålla trygghet och säkerhet för alltför många enskilda som driver företag, och jag kan nämna tre konkreta saker som regeringen nu gör.

Det första är förstås att driva på när det gäller polistätheten. En lokal polisnärvaro är A och O.

Det andra är kameraövervakning. Polisen har fått ett uppdrag att fyrdubbla antalet fasta bevakningskameror. Detta vet vi är både brottsförebyggande och förbättrar möjligheten att klara upp brott.

Det tredje är en ny lag om ordningsvakter, den första reformen på 40 år, med fler befogenheter och större ytor – precis det kommunen behöver för att kunna upprätthålla lag och ordning lokalt.

Polistäthet och företag på landsbygden

Anf. 71 LILI ANDRÉ (KD):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Strömmer.

Sveriges företag står inför stora utmaningar. Förutom den pågående lågkonjunkturen riskerar företagens utsatthet för brott att öka, vilket skapar oro och otrygghet hos företagen. Risken finns att brottslighet och otrygghet är faktorer som i allt större utsträckning försvårar möjligheten att bedriva näringsverksamhet i Sverige.

För åtta år sedan centraliserades svensk polis för att komma närmare medborgarna, och en viktig del av detta var att tillsätta områdespoliser. Problemet är att många företagare fortsatt upplever att polisens närvaro inte är tillräcklig för tryggheten. Upplevelsen av närvarande områdespoliser har minskat, mest bland företagare som är verksamma på landsbygden.

Min fråga till statsrådet är: Utifrån den oro och otrygghet som företagen upplever, hur arbetar statsrådet med att säkerställa att det finns tillräckligt med områdespoliser?

Anf. 72 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Lili André, för en utmärkt fråga i linje med föregående frågeställare! Det är en viktig påminnelse om att den bristande polistätheten inte bara är ett storstadsfenomen utan att den är utomordentligt påtaglig också utanför de stora städerna. Det vet många av oss som kommer från landsorten.

Vad gör vi då? Till att börja med höjer vi ambitionsnivån när det gäller polistillväxten och säger att vi ska ha en polistäthet minst motsvarande snittet inom EU, vilket betyder att vi ska öka antalet poliser från i runda slängar 200 till 300 per 100 000 invånare. Det är en rejäl ambitionshöjning.

Det andra är förstås att vi genom att vi som regering också kan styra polisen genom regleringsbrev, särskilda uppdrag och annat och på så sätt kan säkerställa att den här tillväxten också kommer ut i kapillärerna.

Jag skulle vilja lyfta fram två utomordentligt viktiga saker inte minst för företagarna. Det är för det första fler poliser ute på gator och torg och för det andra fler kvalificerade utredare som kan klara upp brotten när de väl har begåtts.

Regeringsunderlaget och utnämningmakten

Anf. 73 MATTIAS VEPSÄ (S):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Gunnar Strömmer.

Sverige befinner sig i en mycket allvarlig situation. Vi har krig i vårt närområde. Vi har det oroligt nationellt här hemma efter koranbränningarna, och vi har också en mycket allvarlig situation i våra förortsområden med skjutningar och sprängningar bland gängkriminella runt om i hela landet.

Sverigedemokraterna har tjänstemän placerade i Statsrådsberedningen, och Sverigedemokraternas partiledare sitter i det inre kabinettet. Mitt i detta säkerhetspolitiskt väldigt allvarliga läge kräver nu Sverigedemokraterna rikspolischefens avgång. Det skapar stor oro.

Ansvarigt statsråd har gett ett helt annorlunda besked, och min fråga blir därför: Vilket besked från regeringsunderlaget gäller egentligen? Vilket inflytande har Sverigedemokraterna över utnämningmakten?

Prot. 2022/23:60
9 februari

Frågestund

Anf. 74 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Mattias Vepsä, för frågan!

Mitt besked är mycket entydigt: Jag har förtroende för rikspolischefen, och jag kan försäkra Mattias Vepsä om att det största trygghetsproblemet i det här landet och det största trygghetsproblemet som den här regeringen har att hantera inte är synpunkter på enskilda tjänstemän som kan uttalas från partiföreträdare, utan det är den situation som vi har ärvt efter åtta år av socialdemokratiskt styre.

62 dödliga skjutningar under förra året är ett otroligt mörkt rekord. I ett internationellt perspektiv är det slående. Vi kan jämföra med Norge och Danmark som vardera hade fyra och med Finland som hade två. Vi ägnar dag och natt åt att försöka vända den utveckling som vi ärvt, och vi måste gå fram på flera fronter.

En av dem är polisen. Vi tillför rekordstora resurser, ser till att de har verktyg som de har nekats under väldigt många år och säkerställer också att vi tar tag i allt annat som måste göras för att det här ska kunna vändas på lång sikt: socialpolitiken, straffen och alltihop.

Där har jag mitt fokus, och jag kan försäkra Mattias Vepsä om att där kommer vi att fortsätta att ha vårt fulla fokus.

Havsbaserad vindkraft och miljövården

Anf. 75 STAFFAN EKLÖF (SD):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Pourmokhtari.

Sverige behöver mer elenergi. Trots det har kärnkraft motarbetats av tidigare regeringar. På grund av rädsla för kärnenergi i många EU-länder och hos många partier i Sverige sätter nu många allt hopp till vindkraften. I EU-kommissionens strategi slås fast att den havsbaserade vindkraften nästan ska trettiofaldigas, trots att många havsgrund redan har bebyggts.

Havsgrund och utsjöbankar är ofta väldigt biologiskt rika miljöer. Nya EU-regler säger att utbyggnaden av havsbaserad vindkraft ska vara prioriterad över miljövården. Min fråga till ministern blir: Ska nu de biologiskt rika grundens och utsjöbankarnas arter så som alfågel och tumlare offras för att få fram den elenergi som de förra regeringarna hindrade i och med sitt kärnkraftsmotstånd?

Anf. 76 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Tack, ledamoten Eklöf, för din fråga!

Precis som nämnts har vi ett stort behov av att bygga ut vår elproduktion och vår energiflotta. I detta syfte behöver vi både vindkraft och kärnkraft. Den här regeringen valde tidigt att göra de förändringar som vi så skyndsamt som möjligt kan sätta igång med för att påskynda en utbyggnad av den kärnkraft som finns i Sverige. Vi ser utöver det även över hur vi kan bygga ut vår vindkraft.

När man ansöker om att bygga exempelvis havsbaserad vindkraft finns det miljölagar och annat att förhålla sig till, och vi ser en potential att till och med nyttja den havsbaserade vindkraften för att ytterligare värna miljön i de områden där man bygger den, för den marina miljön som vi har för djur och andra levande arter i våra hav.

Vi ämnar alltså att på bästa sätt nyttja svensk miljölagstiftning och även potentialen att nyttja den på ett klokt sätt för den livssituation som råder i våra marina miljöer.

Arbetskraftsinvandring

Anf. 77 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C):

Herr talman! Regeringen har ju som ambition att kraftigt minska arbetskraftsinvandringen till Sverige, trots vetskapen om hur illa det här kommer att slå mot många företag.

Över 20 000 personer beviljades uppehållstillstånd för arbete under 2022, vilka har varit helt oumbärliga i många branscher. Med ett lönegolv på drygt 33 000 kronor i månaden kommer flertalet av dessa att bli av med sina arbetstillstånd.

Regeringens förslag har kritiserats hårt från företrädare för näringslivet, men hittills har man slagit dövörat till. Häromdagen gick dock arbetsmarknadsministern ut och sa att han trots allt lyssnat in kritiken och menar att det behövs undantag. Det här fick genast mothugg från Sverigedemokraterna.

Min fråga går till statsrådet Maria Malmer Stenergard och handlar om de dubbla signalerna. Inom vilka yrkesområden menar statsrådet och regeringen att svenska företag bör klara sig utan den nuvarande arbetskraftsinvandringen? Gäller det plantörer, traktorförare, skogsarbetare, djurskötare, kockar, vårdpersonal eller några andra?

Anf. 78 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Tack så mycket, Christofer Bergenblock, för frågan!

Den här regeringen kommer att lägga om arbetskraftsinvandringen. Vi vill i mycket större utsträckning fokusera på kvalificerad och högkvalificerad arbetskraftsinvandring, och vi är övertygade om att många av de jobb som finns i Sverige i dag borde kunna utföras av dem som också redan finns i Sverige. Jag tycker att det är mycket märkligt att det kommer tusentals per år för att jobba inom städning, på snabbmatsrestauranger och som tidningsutbärare. Jag tror att den arbetskraften finns i Sverige, och då behövs en annan politik.

Jag kan ge ett exempel på vilken typ av arbetskraftsinvandring som inte behövs: Jag tycker inte att personlig assistans behövs. Vi ska utreda det här framåt för att se om det finns ytterligare kategorier som ska exkluderas.

Jag vill också påminna om att detta är en tvåstegsraket. Först kommer vi att höja försörjningskraven, och därefter tillsätter vi en utredning som tittar på kravet på medianlön. Man bör hålla koll även på detta.

Anf. 79 FREDRIK KÄRRHOLM (M):

Herr talman! Grunden för svensk straffrätt tillkom på 1960-talet. Den bygger på radikala idéer om att så långt som möjligt undvika att utdöma fängelsestraff, ge gärningsmän oändligt med nya chanser samt absurda straffrabatter och mängdrabatter.

Det är en konstruktion som var dålig från början, och med samtidens kriminalitet får den allvarliga konsekvenser för medborgarnas säkerhet. Just nu pågår mycket arbete från regeringens sida. Snabbt tätas många sprickor, men huset måste totalrenoveras. Det behöver göras ett stambyte, grunden behöver förstärkas och taket läggas om. Det behövs även en fullständig och genomgripande översyn av strafflagstiftningen. Detta är också ambitionen i Tidöavtalet.

Jag är fullt medveten om att en sådan större renovering tar tid. Hur långt har man kommit i förberedelserna, justitieministern, och hur ser tidsplanen ut? Hur snart kan vi se renoveringen färdig?

Anf. 80 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Jag tackar Fredrik Kärrholm för en utomordentligt viktig fråga.

Det långa talets korta mening är: Ja, vi har kommit långt. Direktiven produceras i detta nu, och vi kommer att tillsätta en utredning som ska ta det stora, breda greppet om svensk straffrätt senare under våren.

Vi gör egentligen på två sätt. Det första är för att inte tappa tempo. Det finns ju en risk när man läser in alla angelägna förändringar i det korta loppet i stora och grandiosa långsiktiga projekt. Därför tar vi oss an en hel del av de förslag som ligger på hyllan, som har drivits fram av en majoritet i riksdagen under förra mandatperioden, det vill säga utredningar som låg färdiga när vi kom eller var på väg in. Vi tar också de steg som gör att vi ibland kommer 50, 60 eller 70 procent på vägen men inte ända fram för att inte tappa tempo i det korta loppet.

Däremot krävs det i det långa loppet en totalrenovering, och den har en viktig princip, nämligen att fokus på gärningsman måste ut samt att fokus på brottsoffer och det omgivande samhällets behov av skydd måste in.

Där har vi den principiella utgångspunkten för den stora reform som alltså drar igång längre fram i vår.

Humanitärt stöd till Turkiet och Syrien

Anf. 81 YUSUF AYDIN (KD):

Herr talman! Den kraftiga jordbävningen i Turkiet har orsakat en fruktansvärd humanitär katastrof med många döda, stort mänskligt lidande och enorm förstörelse.

Sida och hjälporganisationer på plats beskriver läget som katastrofalt och att behoven är enorma. Särskilt svår är situationen i det krigsdrabbade Syrien, som redan befinner sig i en humanitär kris med brist på mat, mediciner och bränsle.

Svenska Röda Korset på plats säger att det är svårt att skicka ut ambulanser på grund av brist på bränsle. Situationen har blivit mycket värre efter jordbävningen och med den svåra vinterkylan.

Det är bra att regeringen har agerat snabbt och redan beslutat om två paket med humanitär stöd på 7 respektive 30 miljoner. Sverige har också en viktig roll som ordförandeland att samordna de gemensamma insatserna.

Hur avser regeringen att fortsätta stödet till de jordbävningsdrabbade områdena i Turkiet och Syrien?

Anf. 82 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag tackar Yusuf Aydin för en mycket viktig fråga.

Vi bevittnar en katastrof, och vi bevittnar den i realtid eftersom den pågår medan vi är här i kammaren i dag. Jag är glad att vi efter det att de första rapporterna nådde oss har kunnat agera snabbt med de resurser vi hade tillgängliga där. Först skickade vi 7 miljoner, och dagen efter skickade vi ytterligare 30 till FN:s katastroffond och till Röda Korset, som vi vet kan arbeta på marken. Vi har också fått kvittens på att stödet har varit uppskattat. Det här är ett stöd som går till både Turkiet och Syrien.

Vi gav i går också besked om att vi i det svenska ordförandeskapet i EU tillsammans med kommissionen planerar en pledging conference i närtid för att samla in mer medel. Och det kommer att krävas mycket mer.

Vi tittar nu också på de olika appeller som kommer från myndigheter och organisationer. Vad är det som behövs, och vad kan vi hjälpa till med? Därmed inriktar vi oss på att göra allt som står i vår makt för att lindra nöden och hjälpa till på de sätt vi kan.

Anmälan till EU-kommissionen om elstöd

Anf. 83 AIDA BIRINXHIKU (S):

Herr talman! Det finns fortfarande inte ett enda besked om när eller hur företagen ska få sitt utlovade elstöd, trots att det skulle vara på plats redan den 1 november. Och det slår naturligtvis hårt mot företagen och jobben i hela landet.

Energi- och näringsminister Ebba Busch framförde i början av januari att regeringen inom kort skulle göra en anmälan till kommissionen om godkännande av elstödet till företagen. Därefter har ministern återkommande svarat att hon inte kan ge företagen några besked.

När jag debatterade frågan med ministern förra veckan svarade hon återigen att regeringen ännu inte har gjort en anmälan till kommissionen.

Har regeringen, statsrådet Johan Forssell, i nuläget skickat in anmälan till EU-kommissionen?

Anf. 84 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag tackar Aida Birinxhiku för en viktig fråga.

Det här är en fråga som vi har arbetat intensivt med ända sedan regeringstillträdet. Det handlar inte bara om företagarna, utan det handlar naturligtvis också om hushållen, och vi har snabbat på processerna i det arbete vi ärvde från den tidigare regeringen.

Sedan är det ett komplicerat ekonomiskt läge. Inte minst har inflationen ökat kraftigt på mycket kort tid. Det är också viktigt att ta med när vi tänker på hur vi hanterar den övergripande ekonomiska politiken.

Vi kommer att återkomma i närtid med exakt vad som gäller. På hus-hållssidan är vår ambition att utbetalningarna ska ske redan under februari. Detaljerna för det elstödet presenterades redan i november.

Under ledning av statsrådet Busch arbetar vi intensivt med frågan, och vi återkommer när det finns mer att säga.

Svenska medel till EU-stöd

Anf. 85 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Herr talman! Min fråga går också till statsrådet Johan Forssell.

Vi kommer båda från partier som värnar om marknadsekonomi och frihandel, och vi förstår att de i stor utsträckning har byggt Sveriges välstånd och möjliggjort vår välfärd. Trots att EU skulle bygga på dessa värden tycks de inom unionen urholkas alltmer, och protektionism präglar i dag såväl socialistiska som liberala företrädare. Detta synliggörs inte minst när EU-kommissionen försöker få på plats ett svar på USA:s statsstöd.

Hur verkar regeringen för att motarbeta att Sverige tvingas betala för statsstöd till andra länders företag genom någon ny EU-fond eller dylikt? Hur motarbetar vi ett fullskaligt handelskrig mellan EU och USA?

Anf. 86 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag tackar Tobias Andersson för en viktig fråga.

Det här är något som har vuxit i betydelse under hösten. Vi fick EU-kommissionens förslag på svar om IRA för bara några dagar sedan.

Sverige är nu ordförandeland i EU, och vårt arbete handlar mycket om att hitta en sammanhållning – ett gemensamt svar. Det är ingen hemlighet att vi från svensk sida har varit skeptiska till en hel del saker, till exempel att dra igång ett fullskaligt handelskrig med USA. Det känns inte särskilt motiverat vare sig nu eller någonsin.

Idén om att försöka bygga konkurrenskraft med hjälp av statsstöd är kortsiktig. Vi försöker att få in mer av ett perspektiv på vad som bygger långsiktig konkurrenskraft. Då finns mycket att göra för att få den inre marknaden att fungera bättre, till exempel att ta bort onödiga regler. Och vi driver på fler frihandelsavtal inom EU.

Vi arbetar intensivt med detta, och jag själv kommer att åka till Washington och fortsätta diskussionerna.

Gängbrottslighet och statlig tillsyn över kommuner

Anf. 87 STEFAN OLSSON (M):

Herr talman! Min fråga går till justitieministern.

I dagarna har vi fått läsa om krisen inom Socialdemokraterna i Botkyrka kommun, där människor som har kopplingar till gängkriminalitet kan ha infiltrerat partiet och därmed medverkat till att avsätta partiets gruppleddare i fullmäktige, som där även är kommunstyrelsens ordförande.

I höstas kunde vi också läsa om turbulens i den politiska ledningen i Södertälje kommun. Partiet i centrum var då Kristdemokraterna. Även här påstås att infiltration av kriminella kan ha förekommit.

Kan det finnas anledning, justitieministern, att förstärka statens tillsyn av kommunerna för att omöjliggöra kriminella gängs försök att påverka politiken?

Anf. 88 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Jag tackar Stefan Olsson för en oerhört angelägen fråga för var och en som värnar den demokratiska rättsstaten och det fria och öppna samhället.

Det är här ordet systemhotande verkligen får sin mening i djupaste bemärkelse, därför att det är fråga om kriminalitet som inte drar sig för att tränga sig in i hela samhället, inklusive den offentliga förvaltningen. Det har vi sett många dramatiska exempel på. Och det finns flera exempel på när kriminella nätverk försöker utöva otillbörlig påverkan eller till och med ta sig in i politiska partier.

Systemhotet är stort; det måste motsvaras av en strategi. Det finns en strategi mot terrorism och våldsbejakande extremism men inte mot den grova organiserade brottsligheten. Det tar vi nu fram, liksom riktade reformer för den offentliga förvaltningen.

Jag kan inte gå in närmare på enskilda fall som uppkommer, men vi i vårt parti har upplevt det tidigare och varit kompromisslösa. Vi har uteslutit medlemmar etcetera. Det är klart att varje parti som drabbas av detta måste agera helt kompromisslöst och rensa ut varje tendens till den typ av infiltration som Stefan Olsson tar upp.

Det svenska biståndet till Myanmar

Anf. 89 OLLE THORELL (S):

Herr talman! Min fråga går till biståndsministern.

I dagarna är det två år sedan militärkuppen i Burma/Myanmar. Sedan dess har ett inbördeskrig brutit ut. Tusentals har dött, och miljoner är på flykt. Demokratiaktivister har fängslats. Samtidigt fortsätter det modiga folket i Myanmar att kämpa mot militärjuntan för demokrati och mänskliga rättigheter, och det finns en uppsjö av demokratiaktivister och ett livaktigt civilsamhälle som är mer beroende än någonsin av omvärldens stöd.

När läget är som mörkast är behovet av omvärldens stöd och solidaritet som viktigast. Därför undrar jag hur biståndsministern motiverar den massiva nedskärningen – som han som svar på en tidigare fråga kallade att skära ned lite grann – av biståndet till Myanmar och hur han ser på konsekvenserna som det innebär för dessa modiga människor som kämpar mot förtrycket.

Anf. 90 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Tack, Olle Thorell, för en viktig fråga!

Det stämmer att vi kommer att lämna enprocentsmålet. Det finns ett brett politiskt stöd för det i den här kammaren, inklusive från Socialdemokraterna i deras senaste budget. Vi fokuserar till exempel på Ukraina. Vi

fokuserar på att öka det humanitära biståndet. Men det är svårt att fokusera på precis allting samtidigt.

Det är korrekt att biståndet till Myanmar kommer att minska. Samtidigt ska man se att det finns andra strategier som dockar in här. Vi har till exempel en satsning på hela 1 miljard kronor kopplad till just demokrati, demokratikämpar och MR-försvare globalt. Det kan ske satsningar utifrån den. Det finns också regionala strategier här, så jag tror att man får se det utifrån en lite bredare ansats än bara kopplat till ett enskilt land.

Jag vill också peka på att vi kommer att fortsätta vara en viktig partner till Myanmar och ett stort stöd även efter den förändring som nu sker.

Skärpta straff för brott i kriminella nätverk

Anf. 91 PONTUS ANDERSSON (SD):

Herr talman! Det är min övertygelse att Tidöavtalet har verktygen för att stävja den grova kriminaliteten i samhället. På sidan 20 i avtalet står följande: ”En särskild straffskärpningsgrund ska införas ... som medför dubbla straff för brott som har samband med kriminella nätverk.”

Sverigedemokraterna står bakom denna punkt. Men i regeringens proposition *Skärpta straff för brott i kriminella nätverk*, som förvisso är ett steg åt rätt håll, står det att det ska ”för brottet få dömas till fängelse på viss tid som överstiger det högsta straff som kan följa på brottet”.

Många har uppfattat detta som att Tidöavtalet inte uppfylls till fullo, men i de dialoger som vi haft med ministern menar han att dubbla straff kommer att införas under mandatperiodens gång. Kan ministern bekräfta detta?

Anf. 92 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Pontus Andersson, för en viktig fråga!

Ja, jag kan bekräfta att det kommer att ske under mandatperioden. Det hänger ihop med den ansats jag tog upp tidigare som svar på frågan från Fredrik Kärholm – att vi klipper till med de förslag som ligger på bordet för att komma så långt det bara går så fort som möjligt. Men det utesluter på inget sätt att flera stora systemförändringar också måste ske, även om det tar lite mer tid av det enkla skälet att det inte finns något att börja med utan vi börjar om.

Frågan som Pontus Andersson nu tar upp om dubbla straff kommer vi att återkomma till i andra lagstiftningsärenden under mandatperioden. Att den är så viktig är därför att den utöver att vara både principiellt och moraliskt riktig också varit en hörnsten i den strategi som varit så framgångsrik i framför allt Danmark när det gäller att bekämpa de kriminella gängerna.

Det långa talets korta mening är alltså ja.

Förvaring i väntan på avtjänande av straff

Anf. 93 LARS ENGSUND (M):

Herr talman! Jag har en fråga till justitieministern.

En fredagskväll i september i fjol mördas 52-årige Ulf Sandberg på öppen gata i Oskarshamn. Ulf var en känd lokalprofil, och mordet på Ulf har berört mig och många andra i mina hemtrakter. Två unga gärningsmän

misshandlar Ulf samtidigt som en av dem fotograferar och filmar förloppet. En av gärningsmännen knivhugger sedan Ulf till döds.

Den ena gärningsmannen dömdes några månader före mordet på Ulf till två år och nio månaders fängelse för grovt narkotikabrott. Trots att det fanns risk för recidiv, det vill säga återfall i brottslighet, fick han gå fri i avvaktan på att avtjäna sitt straff.

Min fråga är således: Hur ska vi förhindra att brottslingar som är dömda till längre fängelsestraff går fria i väntan på att avtjäna sina straff?

Anf. 94 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Lars Englund, för en viktig fråga! Jag vet, och det har du också berättat om tidigare, att den har engagerat hela det lokalsamhälle som du är en del av.

Du vet också att jag inte får kommentera enskilda fall. Jag får hålla svaret på en principiell nivå, men jag vill bara säga på ett allmänt plan att var och en kan förstå att för anhöriga som drabbas av något sådant här och för den delen hela samhället som är engagerat är det naturligtvis förfärligt och bedrövligt.

Detta väcker också en del principiella frågor om hur man ska se på personer som är dömda för allvarliga brott och där det dessutom finns en påtaglig återfallsrisk.

Vi vill straffa återfall i brott hårdare. Vi vill införa nya straffrubriceringar som handlar om förvaring, som i grund och botten handlar om att tillgodose det omgivande samhällets behov av skydd inte minst mot återfallsförbrytelser, och sänka gränsen för den obligatoriska häktningen. Nu gör vi det till ett och ett halvt år därför att det är det förslag som har legat på bordet, men vi vill ta ned det till tolv månader.

I ett sådant här konkret fall måste vi naturligtvis se på vilka omständigheter som borde leda till att man blir inlåst också i väntan på ett straff. Det lovar jag att vi ska återkomma till.

Regeringens klimatpolitik och Tidöavtalet

Anf. 95 JYTTE GUTELAND (S):

Herr talman! Min fråga är riktad till klimat- och miljöministern.

Den globala upphettningen är vår tids stora fråga, och det är just nu som vi har möjlighet att agera kraftfullt med en ambitiös klimatpolitik. Inte minst EU-ordförandeskapet ger oss den möjligheten.

Men efter regeringens första 100 dagar höll klimatministern och näringsministern en presskonferens inom klimat- och energiområdet där klimatministern och hennes departementschef redogjorde för arbetet. De mötte då direkt kritik från SD:s miljö- och klimatpolitiska talesperson här. Kritiken handlade om att Tidöavtalet skulle ha överskridits på detta område. Regeringsunderlaget hävdar därmed att Tidöavtalet står över mål på klimatområdet och även över lagstiftning.

Jag undrar därför hur klimatministern tolkar detta och hur regeringen bedömer det. Är det EU:s klimatpaket eller Sveriges egen klimatlag som står högst, eller är det Tidöavtalet och den bristande ambition som regeringsunderlaget står för?

Anf. 96 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Denna påstådda bristande ambition – det är intressant att höra det så tydligt redogöras för en bristande ambition hos den här regeringen sett till klimatpolitiken när det vi gör är att sätta oss ned och på allvar ta ett helhetsgrepp om den politik vi lägger upp för att hantera det klimatarbete som måste ske de kommande mandatperioderna.

Vi har mål i Sverige om nettonoll 2045 och mål i EU om nettonoll för hela EU 2050. Det är väldigt högt satta mål, och ska man nå dem gäller det att man inte bara arbetar utifrån magkänsla utan faktiskt sätter sig ned och ser efter vad forskningen och vetenskapen säger är beprövade metoder för att bedriva klimatpolitik. Det är så den här regeringen ämnar arbeta.

Sedan förhåller vi oss till både vad vi är överens om med regeringsunderlaget i stadsbudgeten och vad riksdagen har röstat igenom i form av klimatlagar och annat. Det är självklart för hela regeringen och även för underlaget som har röstat igenom statsbudgeten att vi arbetar efter nettonoll 2045.

Utredningen Alla tiders föräldraskap

Anf. 97 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Herr talman! Min fråga går till justitieminister Gunnar Strömmer.

Remisstiden för utredningen *Alla tiders föräldraskap*, som den förra regeringen tillsatte, gick nyligen ut. Utredningen har bland annat tittat på om fler vuxna än de som är ett barns förälder ska få juridisk rätt till barnet och om antalet vårdnadshavare ska utvidgas till fler än två.

Utredningen förefaller innehålla en hel del politiskt tyckande men väldigt få konkreta, vetenskapliga belägg för vad som är barnets bästa.

Sverigedemokraterna anser att flera av förslagen utredningen landat i är mycket problematiska och snarare tar sikte på vuxnas rättigheter än på barns rättigheter.

Därför är min fråga till ministern: Avser justitieminister Gunnar Strömmer att gå vidare med förslagen i utredningen *Alla tiders föräldraskap*.

Anf. 98 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Jag tackar Mikael Eskilandersson för frågan.

Det är helt riktigt att det finns ett sådant underlag, och vi får återkomma till hur vi tänker oss att gå vidare med detta underlag.

På ett allmänt plan vill jag säga två saker. Det första är att principen om barnets bästa är en självklar utgångspunkt för regeringens politik på detta område precis som på en rad andra områden vi har diskuterat i kammaren i dag. Det andra är att min erfarenhet och övertygelse är att denna utgångspunkt också kan leda till olika slags familjebildningar, och det tycker jag att vi principiellt, moraliskt och erfarenhetsmässigt borde kunna vara överens om.

Exakt vad detta kommer att innebära vad gäller de förslag ledamoten refererar till ska jag be att få återkomma till.

Arbetet mot korruption

Anf. 99 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Herr talman! Jag vänder mig till justitieminister Gunnar Strömmer.

Jag vill lyfta fram det korruptionsindex som Transparency International nyligen presenterade. Av det framgår att Sverige i jämförelse med tidigare år tappar mark. Det är en signal att ta på allvar.

Den tidigare socialdemokratiska regeringen tog en rad initiativ i kampen mot korruption. År 2020 togs beslut om att ge Statskontoret i uppdrag att främja och stödja arbetet gentemot statliga myndigheter, och 2021 började visselblåsarlagen gälla. Så sent som i juni tillsattes en särskild utredare för att se över hur man kan motverka otillbörlig påverkan och korruption. Utredningen skulle omfatta statlig, regional och kommunal verksamhet samt näringsliv, med särskilt fokus på verksamhet som är offentligt finansierad.

Denna utredning är vad jag förstår nedlagd och en ny kanske på gång. Men jag vill fråga justitieministern: Kommer arbetet att få en annan inriktning nu, och ser i så fall justitieministern inte risker med att arbetet tappar tempo och fokus?

Anf. 100 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Per-Arne Håkansson, för att du tar upp denna fråga. Jag tar gärna tillfället i akt att bena ut hur jag ser på den.

Det är såklart ett underbetyg för Sverige att tappa i rankning när det kommer till korruption. Det är inget bra avslut på de år som ligger bakom oss. Det är alldeles uppenbart att vi måste ta oss an frågan i hela dess komplexitet och göra det på bredden.

Det är också riktigt att vi nu gör ett omtag vad gäller utredningar i dessa frågor. Vi kommer under de kommande månaderna gradvis att redogöra för hur vi tänker gå till väga. Det handlar om att lägga ut olika frågor på myndighetsuppdrag och utredningsuppdrag. Det handlar också om att ta fasta på nya EU-initiativ som kommer inom bara några månader. Det kommer att fordra att vi inte bara gör utredningar av kartläggningskaraktär, som jag menar att den utredning vi lagt ned hade, utan att vi också i hög grad måste ägna oss åt skarp lagstiftning på detta område.

Alla de frågor som omfattades av den tidigare utredningen kommer att tas om hand på olika sätt i de olika initiativ som regeringen kommer att ta under de månader som ligger framför oss.

Antalet asylsökande

Anf. 101 LUDVIG ASPLING (SD):

Herr talman! Enligt den senaste prognosen, som kom nu i veckan, minskar antalet asylsökande något de kommande två åren. Det är i och för sig viktigt för att vi ska klara den permanenta migrations- och kriminalitetskris vi befinner oss i.

Enligt mig är dock antalet fortfarande alldeles för stort. Jag menar att vi inte har kapacitet att integrera tiotusentals nya asylsökande, inte heller tusentals eller ens hundratals. Detta framstår också som fullständigt uppenbart.

Tidöavtalet i sig innehåller inget mål om volymer eller antal personer som vi ska ta emot, utan det handlar i stället om regeländringar, vilket jag tycker är en vettig väg framåt.

Jag vill ändå fråga statsrådet Maria Malmer Stenergard: Har hon någon uppfattning om hur många asylsökande Sverige klarar av att integrera under de kommande åren?

Anf. 102 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Jag tackar Ludvig Aspling för en högst relevant fråga.

Det stämmer att prognosen visar på viss minskning, men ett planeringsantagande på 16 000 asylsökande per år är fortfarande alldeles för högt. Därför är de åtgärder vi har aviserat i Tidöavtalet så angelägna för att vi ska kunna minska asylinvandringen drastiskt. Jag är väldigt glad över det samarbete vi har i dessa frågor.

Samtidigt fortsätter trycket i Europa att vara högt. Än så länge når inte det flödet Sverige, men vi vet inte vad som händer. Att ha koll på EU:s yttre gräns är helt avgörande för att säkerställa att färre som har asylskäl söker sig till Europa för att bara vända. Här jobbar regeringen mycket aktivt på EU-nivå.

När det gäller prognosen ska man ha med sig att den bara tar hänsyn till föreslagna lagändringar i framlagda propositioner. Aviserade lagändringar räknas inte in, och jag tror att vi kan göra mer även på kortare sikt genom den politik vi har aviserat.

Barns rättigheter och föräldrars umgängesrätt

Anf. 103 ANNA-BELLE STRÖMBERG (S):

Herr talman! Barn är de enda brottsoffer som tvingas träffa sina förövare. Nyligen dog en pojke i Luleå, misstänkt mördad av sin pappa under umgänge. Nio av tio barn som har umgänge med sin eller närståendes förövare upplever ångest, rädsla, sorg och frustration av umgänget. Nio av tio får bestående psykiska men.

Jämställdhetsmyndighetens rapport *Uppgifter om våld är inget undantag* granskar 814 tingsrättsdomar gällande vårdnad, boende och umgänge. Granskningen visar att i 64 procent av fallen framkom uppgifter om våld och övergrepp. Detta till trots har domstolarna inte vägt in det i sina beslut. Detta är inte till barnets bästa. Tidigare i dag ordnade vi socialdemokrater, Liberalerna och Unizon ett seminarium om detta.

Under vår tid i regeringen tog vi flera initiativ till att stärka barns rättigheter, och vi uppskattade det breda stödet i riksdagen.

Nu måste den nya regeringen ta över stafettpinnen. Vad avser justitieministern att göra för att inga barn ska behöva träffa sina förövare?

Anf. 104 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Jag tackar Anna-Belle Strömberg för frågan.

Jag tar gärna stafettpinnen och bär den gärna gemensamt med ledamoten och alla andra ledamöter i denna kammare som jag vet är engagerade i frågan. Jag känner också till ert seminarium, och när vi är klara här ska jag själv träffa Unizon och ta emot över 70 000 namnunderskrifter som har samlats in med anledning av det fall som Anna-Belle Strömberg nämnde.

Vad avser vi att göra? Till att börja med ska vi säkerställa att vi har fortsatt utbyte och dialog mellan de olika hus som hanterar dessa frågor tillsammans. På regeringens bord finns utredningen *Tryggare hem för barn*, som handlar om hur principen om barnets bästa ska få ett mycket tydligare och starkare genomslag i lagstiftningen och därmed förstås också i den praktiska användningen av lagstiftningen.

Anna-Belle Strömberg och alla andra starkt engagerade kan vara förvissade om att regeringen också har ett starkt engagemang i frågan och avser att komma till riksdagen med ett lagstiftningsförslag så snart det bara går.

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 12 Bordläggning och beslut om förkortad motionstid

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Proposition

2022/23:58 Extra ändringsbudget för 2023 – Tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter

Kammaren biföll regeringens förslag att motionstiden för ovanstående proposition skulle förkortas till fem dagar.

EU-dokument

COM(2022) 703 Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 904/2010 vad gäller de arrangemang för administrativt samarbete på mervärdesskatteområdet som krävs för den digitala tidsaldern

COM(2023) 53 Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut (EU) 2022/563 vad gäller beloppet för det makroekonomiska stödet till Republiken Moldavien

COM(2023) 63 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2012/19/EU om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE)

§ 13 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 8 februari

2022/23:181 Arbetet mot invasiva främmande arter

av *Joakim Järrebring* (S)

till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

2022/23:182 Omställningsstudiestödet

av *Niklas Sigvardsson* (S)

till utbildningsminister *Mats Persson* (L)

2022/23:183 Skydd av och åtgärder för värdefull natur
av *Anna-Caren Säterberg* (S)
till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

Prot. 2022/23:60
9 februari

2022/23:184 Skolinformation efter halvårsskiftet 2023
av *Linus Sköld* (S)
till statsrådet *Lotta Edholm* (L)

2022/23:185 Fetma som marknad för nätläkare
av *Karin Rågsjö* (V)
till statsrådet *Acko Ankarberg Johansson* (KD)

§ 14 Anmälan om fråga för skriftligt svar

Följande fråga för skriftligt svar hade framställts:

den 8 februari

2022/23:318 Bedömning av körförmåga
av *Gunilla Svantorp* (S)
till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 8 februari

2022/23:276 En moderniserad källskatt på utdelning
av *Niklas Karlsson* (S)
till finansminister *Elisabeth Svantesson* (M)

2022/23:277 Polisstudenters ekonomiska villkor
av *Adam Marttinen* (SD)
till justitieminister *Gunnar Strömmer* (M)

2022/23:280 Biogasens skattebefrielse
av *Rickard Nordin* (C)
till finansminister *Elisabeth Svantesson* (M)

2022/23:278 Taiwans möjlighet till deltagande i internationella organisationer
av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister *Tobias Billström* (M)

2022/23:279 Möjligheten att öka produktionen av vindkraft i befintliga verk
av *Rickard Nordin* (C)

till energi- och näringsminister *Ebba Busch* (KD)

2022/23:281 Förutsättningarna för de små livsmedelsproducenterna
av *Anders W Jonsson* (C)
till landsbygdsminister *Peter Kullgren* (KD)

2022/23:287 Jakt i djupsnö på dräktiga älgkor

av *Malin Larsson* (S)

till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2022/23:283 Svar på hemställan från Svenska Jägareförbundet, Sportfiskarna och LRF

av *Anna-Caren Säterberg* (S)

till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2022/23:284 Svenska kraftnäts samråd och dialog

av *Mikael Larsson* (C)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2022/23:289 Åtgärder mot enkla snabbblån

av *Niklas Karlsson* (S)

till statsrådet Niklas Wykman (M)

2022/23:282 Blockaden av Latjinkorridoren

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Tobias Billström (M)

2022/23:290 Blockaden mot Nagorno-Karabach

av *Håkan Svenneling* (V)

till utrikesminister Tobias Billström (M)

2022/23:285 Förstärkt arbete mot dödsolyckor i arbetslivet

av *Johanna Haraldsson* (S)

till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2022/23:286 Kompetensförsörjning via branschskolor

av *Jim Svensk Larm* (S)

till statsrådet Lotta Edholm (L)

2022/23:288 Regeringens syn på den europeiska nivån för reduktionsplikten miniminivå

av *Rickard Nordin* (C)

till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2022/23:298 Lokalisering av Utbetalningsmyndigheten

av *Kristoffer Lindberg* (S)

till statsrådet Erik Slottner (KD)

2022/23:293 Statliga servicestöd

av *Lars Isacson* (S)

till statsrådet Erik Slottner (KD)

2022/23:303 Handelsinriktning på ekonomiprogrammet

av *Linus Sköld* (S)

till statsrådet Lotta Edholm (L)

2022/23:295 Samordning av tillståndsärenden om havsbaserad vindkraft

av *Aida Birinxhiku* (S)

till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2022/23:299 Företagshälsovårdens kompetensförsörjning

av *Johanna Haraldsson* (S)

till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2022/23:292 Israeliska bosättningar på ockuperad mark

av *Håkan Svenneling* (V)

till utrikesminister Tobias Billström (M)

2022/23:302 Sekretessbelagt elstöd

av *Marianne Fundahn* (S)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2022/23:301 Kraven om ren luft

av *Joakim Järrebring* (S)

till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

2022/23:304 Stödformer för vattenbruket

av *Emma Nohrén* (MP)

till landsbygdsminister *Peter Kullgren* (KD)

2022/23:297 Korruption och otillåten påverkan

av *Eva Lindh* (S)

till justitieminister *Gunnar Strömmer* (M)

2022/23:294 Åtgärder för att förbättra hälso- och sjukvården för djur

av *Carina Ödebrink* (S)

till landsbygdsminister *Peter Kullgren* (KD)

2022/23:296 Förbud mot produktion och import av PMSG

av *Sofia Skönnbrink* (S)

till landsbygdsminister *Peter Kullgren* (KD)

2022/23:300 Förenkling och förbättring för småföretagare

av *Daniel Vencu Velasquez Castro* (S)

till energi- och näringsminister *Ebba Busch* (KD)

2022/23:291 Utvärdering av Sveriges engagemang i Afghanistan

av *Håkan Svenneling* (V)

till utrikesminister *Tobias Billström* (M)

Prot. 2022/23:60

9 februari

§ 16 Kammaren åtskildes kl. 15.19.

Sammanträdet leddes

av förste vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.20 och
av talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Avsägelse.....	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövning	2
§ 5 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
§ 6 Anmälan om faktapromemoria	3
§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott.....	3
§ 8 Svar på interpellation 2022/23:163 om Öresundsverkets framtid	3
Anf. 1 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD).....	3
Anf. 2 JOAKIM SANDELL (S)	4
Anf. 3 LARRY SÖDER (KD).....	5
Anf. 4 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD).....	6
Anf. 5 JOAKIM SANDELL (S)	7
Anf. 6 LARRY SÖDER (KD).....	8
Anf. 7 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD).....	8
Anf. 8 JOAKIM SANDELL (S)	9
Anf. 9 Energi- och näringsminister EBBA BUSCH (KD).....	9
§ 9 Svar på interpellation 2022/23:98 om kommunerna och kompetensutmaningen	10
Anf. 10 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD).....	10
Anf. 11 JOAKIM SANDELL (S)	11
Anf. 12 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD).....	12
Anf. 13 JOAKIM SANDELL (S)	13
Anf. 14 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD).....	14
Anf. 15 JOAKIM SANDELL (S)	15
Anf. 16 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD).....	15
§ 10 Svar på interpellation 2022/23:157 om åtgärder mot social dumpning	16
Anf. 17 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD).....	16
Anf. 18 PETER HEDBERG (S).....	17
Anf. 19 MARKUS KALLIFATIDES (S)	18
Anf. 20 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD).....	18
Anf. 21 PETER HEDBERG (S).....	19
Anf. 22 MARKUS KALLIFATIDES (S)	20
Anf. 23 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD).....	21
Anf. 24 PETER HEDBERG (S).....	22
Anf. 25 Statsrådet ERIK SLOTTNER (KD).....	22
Ajournering.....	22
Återupptaget sammanträde.....	22
§ 11 Frågestund	23
Anf. 26 TALMANNEN	23
<i>Förordningen om arbetskraftsinvandring</i>	<i>23</i>
Anf. 27 ANDERS YGEMAN (S)	23
Anf. 28 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	23
Anf. 29 ANDERS YGEMAN (S)	23

Anf. 30 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	24
<i>Uppföljningen av det svenska biståndet</i>	24
Anf. 31 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD)	24
Anf. 32 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	24
Anf. 33 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD)	25
Anf. 34 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	25
<i>Regeringens klimatpolitiska handlingsplan</i>	25
Anf. 35 KAJSA FREDHOLM (V).....	25
Anf. 36 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	25
Anf. 37 KAJSA FREDHOLM (V).....	26
Anf. 38 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	26
<i>Generationsmålet för miljöpolitiken</i>	26
Anf. 39 STINA LARSSON (C).....	26
Anf. 40 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	26
Anf. 41 STINA LARSSON (C).....	27
Anf. 42 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	27
<i>Biståndet och civilsamhället</i>	27
Anf. 43 JANINE ALM ERICSON (MP).....	27
Anf. 44 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	28
Anf. 45 JANINE ALM ERICSON (MP).....	28
Anf. 46 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	28
<i>Ett ökat återvändande</i>	28
Anf. 47 VIKTOR WÄRNICK (M).....	28
Anf. 48 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	29
Anf. 49 VIKTOR WÄRNICK (M).....	29
Anf. 50 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	29
<i>Den småskaliga vattenkraften</i>	30
Anf. 51 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	30
Anf. 52 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	30
Anf. 53 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	30
Anf. 54 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	30
<i>Barnets bästa och föräldrarnas umgängesrätt</i>	31
Anf. 55 JUNO BLOM (L)	31
Anf. 56 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	31
Anf. 57 JUNO BLOM (L)	31
Anf. 58 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	31
<i>Mäns våld mot kvinnor</i>	32
Anf. 59 SANNA BACKESKOG (S).....	32
Anf. 60 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	32
<i>Framtidens elproduktion</i>	32
Anf. 61 ELSA WIDDING (SD)	32
Anf. 62 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	33
<i>Kvotflyktingar</i>	33
Anf. 63 FRIDA TÅNGHAG (V).....	33
Anf. 64 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	33
<i>Villkorat bistånd och återtagande</i>	33

Anf. 65 ANNA LASSES (C)	33
Anf. 66 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	34
<i>Mål för biologisk mångfald</i>	34
Anf. 67 REBECKA LE MOINE (MP).....	34
Anf. 68 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	34
<i>Brott mot företag i utsatta områden</i>	35
Anf. 69 MERIT FROST LINDBERG (M).....	35
Anf. 70 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	35
<i>Polistäthet och företag på landsbygden</i>	36
Anf. 71 LILI ANDRÉ (KD).....	36
Anf. 72 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	36
<i>Regeringsunderlaget och utnämningmakten</i>	36
Anf. 73 MATTIAS VEPSÅ (S)	36
Anf. 74 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	37
<i>Havsbaserad vindkraft och miljövården</i>	37
Anf. 75 STAFFAN EKLÖF (SD)	37
Anf. 76 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	37
<i>Arbetskraftsinvandring</i>	38
Anf. 77 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C).....	38
Anf. 78 Statsrådet MARIA MALMER STENERGARD (M)	38
<i>Översyn av strafflagstiftning</i>	39
Anf. 79 FREDRIK KÄRRHOLM (M).....	39
Anf. 80 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	39
<i>Humanitärt stöd till Turkiet och Syrien</i>	39
Anf. 81 YUSUF AYDIN (KD)	39
Anf. 82 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	40
<i>Anmälan till EU-kommissionen om elstöd</i>	40
Anf. 83 AIDA BIRINXHIKU (S)	40
Anf. 84 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	40
<i>Svenska medel till EU-stöd</i>	41
Anf. 85 TOBIAS ANDERSSON (SD).....	41
Anf. 86 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	41
<i>Gängbrottslighet och statlig tillsyn över kommuner</i>	41
Anf. 87 STEFAN OLSSON (M).....	41
Anf. 88 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	42
<i>Det svenska biståndet till Myanmar</i>	42
Anf. 89 OLLE THORELL (S)	42
Anf. 90 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	42
<i>Skärpta straff för brott i kriminella nätverk</i>	43
Anf. 91 PONTUS ANDERSSON (SD)	43
Anf. 92 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	43
<i>Förvaring i väntan på avtjänande av straff</i>	43
Anf. 93 LARS ENGSUND (M)	43
Anf. 94 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M).....	44
<i>Regeringens klimatpolitik och Tidöavtalet</i>	44
Anf. 95 JYTTE GUTELAND (S)	44
Anf. 96 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	45
<i>Utredningen Alla tiders föräldraskap</i>	45
Anf. 97 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD)	45

Anf. 98 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	45	Prot. 2022/23:60
<i>Arbetet mot korruption</i>	46	9 februari
Anf. 99 PER-ARNE HÅKANSSON (S)	46	-----
Anf. 100 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	46	
<i>Antalet asylsökande</i>	46	
Anf. 101 LUDVIG ASPLING (SD)	46	
Anf. 102 Statsrådet MARIA MALMER STENERGÅRD (M)	47	
<i>Barns rättigheter och föräldrars umgängesrätt</i>	47	
Anf. 103 ANNA-BELLE STRÖMBERG (S)	47	
Anf. 104 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	47	
§ 12 Bordläggning och beslut om förkortad motionstid	48	
§ 13 Anmälan om interpellationer	48	
§ 14 Anmälan om fråga för skriftligt svar	49	
§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor	49	
§ 16 Kammaren åtskildes kl. 15.19	51	